

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
YÖNETİM VE ORGANİZASYON BİLİM DALI

**TÜRKİYE'DEKİ YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN
KÜLTÜREL ADAPTASYONUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER ÜZERİNE
BİR ARAŞTIRMA**

Yüksek Lisans Tezi

AYGUN MARDALIYEVA

İstanbul, 2022

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
YÖNETİM VE ORGANİZASYON BİLİM DALI

**TÜRKİYE'DEKİ YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN
KÜLTÜREL ADAPTASYONUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER ÜZERİNE
BİR ARAŞTIRMA**

Yüksek Lisans Tezi

AYGUN MARDALIYEVA

Danışman: Prof.Dr. MEHMET EMİN OKUR

İstanbul, 2022

ÖZET

Ekonomik ve kültürel küreselleşmeyle eş zamanlı olarak, yurtdışında eğitim fırsatları, eğitim fırsatları arayan üniversite öğrencileri için giderek daha çekici hale gelmiştir. Ve bu fenomen çeşitli ülkelerde yabancı uyruklu öğrencilerin sayısının artmasına neden olmuştur. Yurtdışında eğitim almayı tercih eden yabancı uyruklu öğrencilerin sayısının artmasıyla birlikte, Türkiye şüphesiz iyi bir seçimdir. Dünyada ve Türkiye'de uluslararası öğrenci sayısı her geçen yıl artmaktadır. Uluslararası öğrenci hareketliliğinin bu yoğunluğu nedeniyle yükseköğretim kurumları uluslararası öğrencileri ülkelerine çekmeye çalışmaktadır. Bu çabanın tüm etkileri akademik alanda da görülmektedir. Aynı zamanda, yabancı uyruklu öğrenciler adaptasyon sürecinde birçok zorlukla karşı karşıyadır, örn. Türk öğrencilerle grup projeleri yönetmek, kişiler arası ilişkilerle ilgilenmek, akademik sorunları çözmek vb. Bu tez, Ward'ın modeline dayalı olarak sosyo-kültürel ve akademik faktörler açısından incelemektedir.

Her yıl katlanarak artan yabancı uyruklu öğrencilerin akademik başarıları, karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların çözümü konusunda Türkiye'de yeterince araştırma yapılmamaktadır. Bu nedenlerle bu çalışma, yabancı uyruklu öğrencilerin akademik başarı durumlarını, karşılaştıkları sorunları tespit etmeyi ve çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda çalışmanın alana katkı sağlaması beklenmektedir.

Türkiye'de şuan eğitim görmekte olan veya eğitim görmeyi planlayan yabancı uyruklu öğrenciler ve aynı zamanda daha fazla yabancı uyruklu öğrenciyi çekmeği planlayan üniversiteler için bir kaç önerilerde bulunacak, adaptasyon sürecinin kolaylaşmasını hızlandıracaktır.

Aynı zamanda bu araştırma Türkiye kültürü üzerinden yapılacaktır ve adaptasyon sorununa bu kültürde verilen cevaplar öneriler şeklinde gösterilecektir, sonuç olarak kültür alanında araştırma yapan akademisyenler de bu araştırmayı kullanma şansına sahip olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel adaptasyon, yabancı öğrenciler, sosyo-kültürel adaptasyon, akademik adaptasyon, dil

ABSTRACT

Simultaneously with economic and cultural globalization, study abroad opportunities have become increasingly attractive to university students seeking educational opportunities. And this phenomenon has led to an increase in the number of foreign students in various countries. With the increasing number of foreign students choosing to study abroad, Turkey is undoubtedly a good choice. The number of international students in the world and in Turkey is growing year by year. Due to this intensity of international student mobility, higher education institutions try to attract international students to their countries. All the effects of this effort are also seen in the academic field. At the same time, foreign students face many difficulties in the adaptation process, eg. Managing group projects with Turkish students, dealing with interpersonal relations, solving academic problems, etc. This thesis examines socio-cultural and academic factors based on Ward's model.

There is not enough research in Turkey on the academic success of foreign students, the problems they encounter, and the solution of these problems, which increase exponentially every year. For these reasons, this study aims to determine the academic success of foreign students, the problems they encounter and to develop solutions. In this context, it is expected that the study will contribute to the field.

It will make a few suggestions for foreign students currently studying or planning to study in Turkey, as well as universities planning to attract more foreign students, and will speed up the adaptation process.

At the same time, this research will be carried out on the culture of Turkey and the answers to the adaptation problem in this culture will be shown in the form of suggestions. As a result, academicians doing research in the field of culture will have the chance to use this research.

Key words: Cultural adaptation, foreign students, socio-cultural adaptation, academic adaptation, language

ÖNSÖZ

Tez yazım sürecinde beni yönlendiren, desteğini ve sabrını eksik etmeyen, tez danışmanım Sayın Prof.Dr. Mehmet Emin Okur'a teşekkürlerimi sunarım.

Tüm eğitim hayatım ve çalışmalarım sürecinde beni destekleyen, annem ve rahmetli babama sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Onların desteği ve ilgisi olmasa, bu başarı mümkün olmazdı.

Aygun Mardaliyeva

İstanbul, 2022

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ.....	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vii
GİRİŞ.....	1
1.KONUyla İLGİLİ TEMEL KavRAMLAR	3
1.1 KÜLTÜR KavRAMI.....	3
1.1.1 Kültürün Özellikleri	7
1.2 KÜLTÜRÜN BOYUTLARI	8
1.2.1 Kolektivizme karşı Bireycilik	9
1.2.2 Belirsizlikten Kaçınma	9
1.2.3 Güç Mesafesi	10
1.2.4 Dişillığe karşı Erillik	11
1.2.5 Kısa vadeli yönelime karşı Uzun vadeye yönelim.....	11
1.2.6 Hoşgörüyeye Karşı Kısıtlama.....	12
1.3 KÜLTÜREL ADAPTASYON	13
1.3.1.Kültürel Adaptasyon Kavramının Tarihi Gelişimi.....	14
1.3.2 Kültürel Adaptasyonun Aşamaları	15
1.3.2.1 U-Eğrisi Teorisi.....	15
1.3.2.2 W-Eğrisi Teorisi	16
1.3.3 Kültürel Adaptasyon Modelleri	17
1.3.3.1 Kültürel Adaptasyonu Etkileyen Değişkenlerin Modeli	18
2. KÜLTÜREL ADAPTASYONUN BOYUTLARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER	22
2.1 SOSYOKÜLTÜREL ADAPTASYON.....	23
2.1.1 Sosyokültürel Adaptasyonu Etkileyen Faktörler	25
2.1.1.1 Önceki Kültürlerarası Deneyimler	25
2.1.1.2 Kültürel Mesafe	25
2.1.1.3 Beklentiler	27
2.1.1.4 Kültürel Kimlik	28
2.2 AKADEMİK ADAPTASYON.....	30
2.2.1 Akademik Adaptasyonu Etkileyen Faktörler.....	31
2.2.1.1 Pedagojik Teknikler.....	31
2.2.1.2 Akademik İletişim	32

2.3 DİL ENGELLERİ	34
3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE BULGULAR	36
3.1 ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....	36
3.2 ARAŞTIRMANIN MODELİ	36
3.3 ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ.....	37
3.4 ARAŞTIRMANIN KISITLARI	38
3.5 ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ	39
3.6 VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ	40
3.7 VERİLERİN İSTATİKSEL ANALİZİ	41
3.8 BULGULAR.....	41
3.8.1 Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	41
3.8.2 Kültürel Adaptasyon Ölçeğine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler	46
3.8.3 Kültürel Adaptasyonu Ölçmeye Yönelik İfadelere İlişkin Faktör Analizi Sonuçları	48
3.8.4 Kültürel Adaptasyonu Ölçmeye Yönelik İfadelere İlişkin Güvenilirlik Analizi Sonuçları	50
3.8.5 Sosyo-Demografik Özellikler ile Kültürel Adaptasyon Arasında İlişki.....	50
SONUÇ.....	65
EKLER.....	69
KAYNAKÇA.....	74

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1 Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	41
Tablo 3.2 Katılımcıların Uyrukları.....	43
Tablo 3.3 Diğer Değişkenlerin Frekans Analizleri	46
Tablo 3.4 Kültürel Adaptasyon Ölçeğine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler	46
Tablo 3.5 KMO and Bartlett’s Testi Sonuçları.....	48
Tablo 3.6 Faktör Analizinden Sonra Çıkarılan İfadeler	48
Tablo 3.7 Faktör Analizi Sonrası KMO and Bartlett’s Testi Sonuçları	49
Tablo 3.8 Faktör Analizi Sonrası Kültürel Adaptasyon Ölçeğinin Dağılımları	49
Tablo 3.9 Kültürel Adaptasyon Ölçeği Faktör Analizi Sonrası Faktörlerin Güvenilirlik Analizi	50
Tablo 3.10 Sosyokültürel Adaptasyon ile Cinsiyet Değişkeni Arasındaki İlişki-T Testi	51
Tablo 3.11 Kadın – Erkek arasında Sosyokültürel Adaptasyon.....	51
Tablo 3.12 Akademik Adaptasyon ile Cinsiyet Değişkeni Arasındaki İlişki-T Testi	52
Tablo 3.13 Kadın – Erkek arasında Akademik Adaptasyon.....	53
Tablo 3.14 Sosyokültürel Adaptasyon ile Yaş Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova	53
Tablo 3.15: Akademik Adaptasyon ile Yaş Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova.....	54
Tablo 3.16: Sosyokültürel Adaptasyon ile Gelir Düzeyi Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova	54
Tablo 3.17: Akademik Adaptasyon ile Gelir Düzeyi Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova.....	55
Tablo 3.18: Sosyokültürel Adaptasyon ile Eğitim Düzeyi Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova.....	56
Tablo 3.19: Akademik Adaptasyon ile Eğitim Düzeyi Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova	56
Tablo 3.20: Sosyokültürel Adaptasyon ile Çalışma Durumu Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova	57
Tablo 3.21: Akademik Adaptasyon ile Çalışma Durumu Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova	57
Tablo 3.22: Sosyokültürel Adaptasyon ile Öğrencilerin Yaşadıkları Yer Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova	58
Tablo 3.23 Akademik Adaptasyon ile Öğrencilerin Yaşadıkları Yer Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova	58
Tablo 3.24: Sosyokültürel Adaptasyon ile Türkiye’yi Seçme Nedeni Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova	59
Tablo 3.25: Akademik Adaptasyon ile Türkiye’yi Seçme Nedeni Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova	59
Tablo 3.26 Sosyokültürel Adaptasyon ile Tanıdıkların Türkiye Deneyimi Değişkeni Arasındaki İlişki-T Testi	60
Tablo 3.27 Türkiye Deneyimleri Olan Tanıdıklara göre Sosyokültürel Adaptasyon	61
Tablo 3.28 Akademik Adaptasyon ile Tanıdıkların Türkiye Deneyimi Değişkeni Arasındaki İlişki-T Testi	62
Tablo 3.29 Türkiye Deneyimleri Olan Tanıdıklara göre Sosyokültürel Adaptasyon	62
Tablo 3.30 Hipotez Testlerinin Sonuçları.....	63

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1. Hofstede'nin Kültür-Soğanı Modeli. (Richter, 2016: 4)	4
Şekil 1.2 Kültürün Buzdağı Modeli (Weaver, G. R.,1993).....	5
Şekil 1.3 İnsan zihinsel programlamasında üç benzersizlik düzeyi (Hofstede, 2010, s.7).....	6
Şekil 1.4 U-eğrisi (Pires, Stanton, & Ostefeld, 2006).....	15
Şekil 1.5 W-eğrisi (Hoffenburger, Mosier ve Stoker, 2006).....	17
Şekil 1.6 Kim'in (1988) kültürler arası adaptasyon iletişim modeli	19
Şekil 1.7 Berry'nin (1997) “kültürelleşme çerçevesi”	20

GİRİŞ

Ekonomik küreselleşme, yüksek öğrenimi küresel olarak akabilen özel bir tüketici metasına dönüştürüyor. Sonuç olarak, kendi ülkelerinin sınırları dışına çıkarak başka ülkelerde eğitim gören öğrencilerin sayısı her yıl artmaya devam ediyor. Uluslararası ve yabancı yüksek öğrenim öğrencilerinin sayısı 1998 ile 2018 arasında yılda ortalama %4,8 arttı (OECD, 2020).

Yakın zamana kadar, önemli sayıda yabancı uluslararası öğrenci, ABD, Birleşik Krallık veya Avustralya gibi ağırlıklı olarak Anglo-Sakson ülkeleri tarafından cezbediliyordu (Rienties ve Tempelaar, 2013). Daha yakın zamanlarda, yabancı öğrenciler, Almanya ve Hollanda (Rienties ve diğerleri, 2012; Rienties ve Tempelaar, 2013), Güney Kore (Shin ve Lee, 2021) ve Türkiye (Snoubar & Çelik, 2013) gibi ana dili İngilizce olmayan ülkeleri kendi eğitimleri için seçmeye başladılar, ve bu oran gittikçe yükseliyor.

Tarihe baktığımızda, farklı kültürlerden insanlar her zaman iletişim halinde olmuşlardır ve bu nedenle kültürel etkileşim süreçlerini deneyimlemişlerdir. Bu ana fikirden hareketle devletler arasında imzalanan ve yapılan birçok işbirliklerinin yanı sıra karşılıklı kültür, eğitim ve öğrenci değişim anlaşmaları da imzalanmıştır.

Küreselleşmenin bir sonucu olarak ortaya çıkan genel piyasa anlayışı içerisinde uluslararası öğrenciler eğitim piyasasının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır (Kıroğlu vd., 2010). Uluslararası öğrencilerin kaçınılmaz olarak karşılaştıkları kültürel sorunlar, onların ev sahipliği yaptıkları ülkelere uyumlarını da etkiliyor. Örneğin, ABD'deki yabancı öğrencilerin %40'ının kültürel şok ve yalnızlık yaşadıkları için kampüste yakın arkadaşlarının olmadığı bildirilmektedir (Niekerk, 2017).

Literatürde Türkiye'de yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadığı kültürel adaptasyon sorunları bir kaç çalışmada açıklanmıştır. Fakat bu çalışmalar genel yaklaşım sergilemiş, yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına tam olarak odaklanmamıştır. Her yıl katlanarak artan yabancı uyruklu öğrencilerin akademik başarıları, karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların çözümü konusunda Türkiye'de yeterince araştırma yapılmamaktadır. Bu nedenlerle bu çalışma, yabancı uyruklu

öğrencilerin akademik başarı durumlarını, karşılaştıkları sorunları tespit etmeyi ve çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda çalışmanın alana katkı sağlaması beklenmektedir.

Üç bölümden oluşan çalışmanın amacı yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’de yaşam ve eğitim deneyimlerini araştırmak, kültürel adaptasyon konularını bireysel ve örgütsel düzeyde belirlemek ve kültürel adaptasyon sürecini etkileyen faktörleri araştırmaktır. Birinci bölümde konuyla ilgili temel kavramlar olan kültür kavramı, onun özellikleri, boyutları, kültürel adaptasyon, onun tarihi gelişimi, aşamaları ve modelleri açıklanmıştır.

İkinci bölümde sosyokültürel adaptasyon, onu etkileyen faktörler, akademik adaptasyon, onu etkileyen faktörler ve din engellerinin sosyokültürel ve akademik adaptasyona olan etkileri ilgili genel bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümde araştırmanın amacı, önemi, modeli, hipotezleri, kısıtları, evreni, örnekleme, veri toplama yöntemi bilgileri, demografik bulguları göstermek için kullanılan frekans analizi, ölçeğin güvenilirliği ve geçerliliğini test etmek için kullanılan Cronbach’s Alpha Katsayısı ve Keşifsel Faktör Analizinin Ve T-test , Anova analizi sonuçlarının üzerinde durulmuştur. Çalışma sonuç ve öneriler kısmı ile bitirilmiştir.

1.KONUyla İLGİLİ TEMEL KavRAMLAR

Bu bölümde konuyla ilgili temel kavramlar olan kültür kavramı, kültürel farklılıklar, kültürel adaptasyon, kültürel adaptasyonun aşamaları ve önemi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

1.1 KÜLTÜR KavRAMI

Kültür dört bölümden oluşmaktadır: 1. kültürün en belirgin tezahürü olan evler, eserler vb. gibi maddi yön; 2. Siyasi, ekonomik, ahlaki ve manevi standardizasyon gibi manevi yön, bunlar manevi kültürün temel değerleridir; 3. dil yönü; 4. bir bütün olarak toplumdan ziyade bireylerin ihtiyaçlarıyla ilgili olan sosyal organizasyon yönü (Malinowski, 1941, s.36-42).

Malinowski'nin kültürel kavramın kültürel işlevselcilik ihtiyacına dayandığını, yani toplumu oluşturan bireylerin ihtiyaçları karşılandığında, o zaman toplumun ihtiyaçlarının karşılandığını öne sürmesi dikkat çekicidir.

Malinowski'ye göre, bireylerin duyguları ve güdeleri, tüm toplumun işleyişini anlamak için çok önemli bilgilerdi. (Malinowski, 1941, s.124-125).

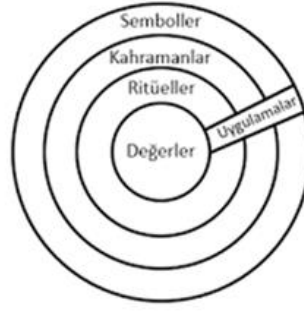
Bir insan için hafıza ne ise, bir toplum için de kültür odur (Opler, Kroeber ve Kluckhohn, 1953, s. 114).

Toplumun birbirine bağlı üyeleri arasında paylaşılır; zengin semboller, eserler, sosyal yapılar ve sosyal kurumlar tarafından dışsallaştırılmış; üyeler arasındaki iletişimin ortak zeminini oluşturmak için kullanılır.

Sürekli değişikliklere uğrayarak bir nesilden diğerine aktarılır ve tahrif edilebilir veya daha yeni sosyal düzen ve gerçeklik tarafından uygulanamaz olarak kabul edilebilir (Hong, 2009, s.4).

Hofstede, soğan kabuğu kültürü teorisinde kültürü dışarıdan içeriye doğru, semboller, kahramanlar, ritüeller ve değerler olarak tanımlar ve bu aşamalar arasında temel ve anlaşılmas en zor kısım değerlerdir (Hofstede, 2001, s.9-10).

Şekil 1.1'de Hofstede'nin Kültür-Soğanı Modeli gösterilmiştir.

Şekil 1.1. Hofstede'nin Kültür-Soğanı Modeli. (Richter, 2016: 4)

Semboller: Söz, jest, resim, giysi gibi kültürü oluşturan somut unsurlardır. Bu sembollerin aynı kültürü paylaşan insanlar için özel bir anlamı vardır.

Kahramanlar: Kahramanlar ikinci dış katmanda bulunur. Kahramanlar özellikle belirli bir kültürü paylaşan insanlar için önemlidir.

Ritüeller: Kültürel grup üyelerinin tebrikleri, dini ve diğer sosyal törenler gibi çeşitli etkinlikler de ritüellerde yer alır.

Değerler: Değerler, Hofstede'nin katmanlı yapısının merkezinde yer alır. Kültür değerleri içerir ve değerler sistemi kültür denilen kavramın kalbini oluşturur (Hofstede, 2001, s.11)

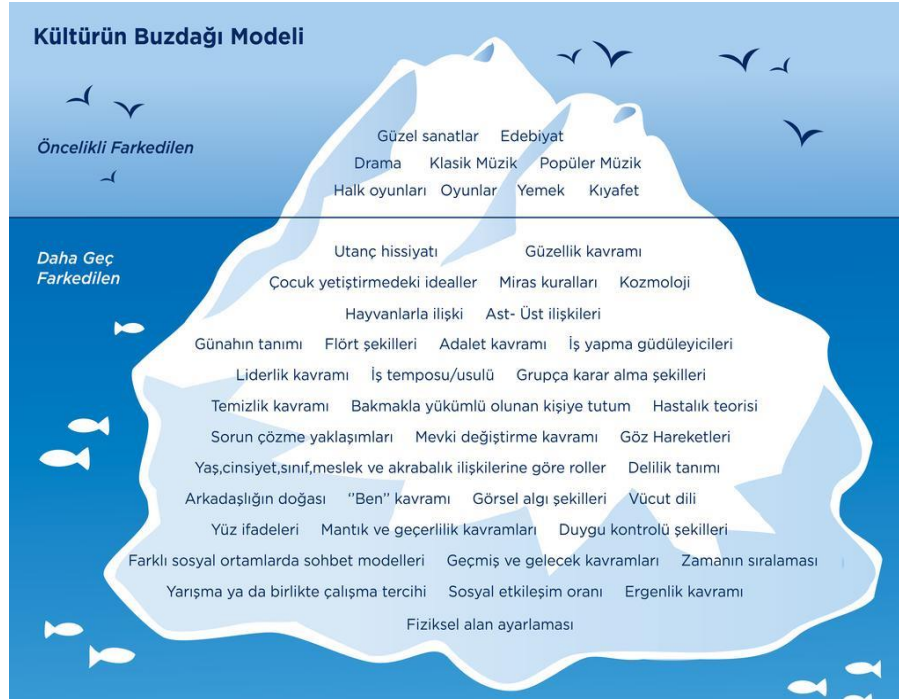
Amorim, sanat, giyim ve yemek gibi kültürün bariz veya somut unsurlarının, deniz yüzeyinde yüzen buzdağı olarak görülebilecek sadece küçük bir kısım olduğuna inanır; büyük kısım zaman ve mekan kavramını, iletişim kalıplarını, başarı duygusunu, duygusal kalıpların kontrolünü, değerleri, dünya görüşünü ve suyun altında "buzul"un temeli olan diğer birçok yönü içerir.

Farklı kültürel geçmişlerden gelen insanlar suda gizlenen görünmez kısımları anlamazlarsa, sonraki etkileşimin yanlış anlama ve hatta çatışma ile sonuçlanması kolaydır. Kültürün bu görünmez faktörleri, kültürler arası adaptasyon sürecinin özü ve zor kısmıdır (Amorim, 2001, s.2-7).

Hall'un buzdağı kültür analogisi (Hall, 1959, 1976), kültürün çeşitli görünür ve görünmez yönlerine işaret eder. Bu benzetmede, bir kültürün küçük bir kısmı (%10) su yüzeyindedir.

Bununla birlikte, kültürel buzdağının %90'ını oluşturan maddi olmayan öznel kültür, su yüzeyinin altındadır ve dolayısıyla görünmezdir.

Değerler, tutumlar, inançlar, ifade edilmemiş varsayımlar, normlar, algılar ve dünya görüşleri gibi kültürel yönler genellikle görünmezdir ve bu nedenle tanımlanması zordur. Weaver, kültürün birçok katmanını ayrıntılı olarak açıklamak için aynı buzdağı benzetmesini kullanmıştır (Weaver, 1993, s. 157).

Şekil 1.2 Kültürün Buzdağı Modeli (Weaver, G. R.,1993)

Kelime anlamına bakıldığında, "Culture" kelimesinin kökeni Latince "Cultura" veya "Colere" fiilinden gelmektedir. Klasik Latince'deki bu fiil "büyüme" anlamına gelir. "Culture" kelimesi 18. yüzyıla kadar Fransızca'da aynı anlamda kullanılmış daha sonra kelime buradan yazıya geçirilmiş ve 1793 tarihli bir Almanca sözlükte "Cultur" olarak kullanılmıştır. Kültür kavramı 18. yüzyılın sonunda Almanca'da insanın zihinsel kapasitesinin yarattığı değer olarak kullanılmaya başlanmıştır (Güvenç ve Eroğlu, 2007, s.95).

Kültür kavramının tanımlamanın zorluğu bilgi ve malzeme eksikliğinden değil, geniş alan ve kapsamının olmasından kaynaklanmaktadır(Korkmaz, 2009, s. 4). Aynı şekilde kültür bilimcisi

Raymond Williams (1976), literatürde 164 farklı tanımı bulunan kültürün İngilizce'deki en karmaşık kelimelerden biri olduğunu belirtmektedir (Gökalp, 2012, s.5).

İnsan doğası genlerimizle miras alınır, ancak kültür öğrenilir ve miras alınmaz. Karakter, kısmen genlerimizde kalıtılan ve kısmen kişisel deneyim ve kültürün etkisiyle öğrenilen özelliklere dayanır. Böylece kültürü, bir yanda tamamen miras alınan evrensel insan doğasından, diğer yanda hem öğrenilmiş hem de miras alınan bireysel karakterden ayırt etmek kolaydır (Hofstede, G., Hofstede, G. J., ve Minkov, M., 2010, s.7).

Şekil 1.3 İnsan zihinsel programlamasında üç benzersizlik düzeyi (Hofstede, 2010, s.7)

Ayrıca araştırmacılar tarafından yapılan çeşitli kültür tanımları olduğu için en ilginç açıklamalardan biri Erdoğan ve Alemdar tarafından yapılmıştır. Bunu anlatmak için bir anlatı tarzını tercih ederler. Kültürü şöyle açıklarlar; yerdeki bir taş doğadır. Bir insan bu taşı bir hayvanın içinden çıkmak için dışarı atarak kullandığında, bu onu doğal bir alet haline getirir. Bir insanın alet olarak kullanmak için taş giydirmesi kültürel bir eserdir. Son olarak bu eserin üretim tarzı kültürdür (Erdoğan ve Alemdar, 2010, s.82).

Kültür, bireyin bir organizma ve bir tür şeklinde hayatta kalmak için şekillendirerek ve değiştirerek iç ve dış çevreye katılımının boyutudur. Bu süreçte insan, kendi doğasından ve doğadan yola çıkarak değerler ve araçlar üretir. Bu değer ve araçlar, gelişen ve yenilenen dünya koşullarına göre onlardan uzaklaşmak gerekinceye kadar geleneklere ve kurumsallaşmaya

bağlıdır. Kültür, insan faaliyetinin tüm alanlarını kapsar. Bu açıdan yaşam güvencesi için malzemelerle hareket ederek sosyal yaşam biçiminin ötesine geçerek değerler ve estetiğin şekillendirdiği çevre koşullarına ulaşabilir (Ültanır, 2003, s.18).

Kültür, insansız ve onların getirdiklerinden ayrı düşünülemez. Berberoğlu'na göre kültür, insan gruplarının tarihi, gelişim özellikleri, üretim biçimleri ve sosyal ilişkileri ile ilgilidir (Berberoğlu, 1990, s.153). Unutulmamalıdır ki kültür, insana ve içinde yaşadığı topluma dair her şeyi içinde barındırır. İnsan kültürü, kültür de insanı anlamlandırır, birbirine paralel ilerler. Kısaca insan, kültürün bir yaşam kaynağıdır (Nişancı,2012, s.1279).

Her toplumun kendine has bir kültürü vardır. Kültürel özellikler toplumdan topluma farklılık gösterdiği gibi aynı ülkelerin şehir ve köylerinde de farklılık göstermekte, hatta aynı şehirde mahallelerde yaşayan insanların bile kendine has kültürel özellikleri bulunmaktadır (Baymur, 1994). Aynı şekilde kültür de toplumda bir yaşam biçimidir, yani kültürler bu çeşitlilikler nedeniyle farklıdır (Kirel, 1989, s.367).

1.1.1 Kültürün Özellikleri

Kültür kavramını daha iyi anlamak için yaygın olarak kabul edilen bazı özelliklerin bilinmesi gerekir. Kültür kavramının özellikleri bazı çalışmalara dayanarak sıralanabilir. Güvenç (1979), Murdock (1950) tarafından yapılan ve kültürün özelliklerini şöyle sınıflandıran çalışmasına işaret ederek, ilk olarak kültürün özelliklerini bir başlık altında toplamıştır; Kültür zamanla ailede, toplumda yaşayarak, sosyalleşerek kazanılabilir. İçgüdüsel ve genetik değildir. Bu nedenle kültür, öğrenmenin kural ve ilkelerine saygı göstermek zorundadır (Güvenç, 1979, s.15).

Ayrıca Dönmezer (1994) tarafından yapılan bir başka çalışmada da kültürün özellikleri şöyle sıralanmıştır;

- i. Kültür, toplumun değerlerini birleştirir ve sistematik olarak temsil eder.
- ii. Üyeleri tarafından paylaşılmıştır.
- iii. Dayanışmanın temelidir.
- iv. Edinilmiş davranışlardan oluşur.

- v. Kültür, sosyal yapının tüm özelliklerine sahiptir.
- vi. Değişkendir.
- vii. Kültür, tüm toplumlar için kişilik oluşumunda baskın faktördür.
- viii. Toplumları diğerlerinden ayırır.

Minaslı kültürün özellikleri ile ilgili çalışmasına şu şekilde atıfta bulunur (Minaslı,.2013, s.10-11).;

i. Tarihi; kültür ve dil, din ve gelenekler gibi faktörleri uzun yıllar boyunca ortaya ıkmiş ve gelişmiştir.

ii. Sosyal; daha önce de belirtildiği gibi her toplumun kendine has özellikleri vardır ve bu özellikler kendi kültürünü oluşturur.

iii. Kalıtsal; kültürel unsurlar doğuştan değildir. Toplumlar yaşamlarında edindiklerini veya deneyimlediklerini öğrenerek diğer nesillere aktarır.

iv. Fonksiyonel; kültür, toplumların yaşamında işlevselliğe sahiptir.

v. Dinamik; sürekli değişiyor. Zaman geçtikçe her şey gibi kültür de değişir.

vi. Kapsayıcı; her kültür, toplumun sahip olduğu değerler, yaşam tarzları, gelenekler, sanat, dil, din vb. gibi her şeyi kapsar.

1.2 KÜLTÜRÜN BOYUTLARI

Kültürel boyutlar, kültürel değerler, insanların yaşam olaylarını algılayışları ve bu olaylara toplumsal yaşamlarında verdikleri tepkiler hakkında bilgi verir. Kültürel benzerlikler ve farklılıklara odaklanan birçok çalışma bulunmaktadır. En nl çalışmalardan biri, Hofstede'nin kültürel boyutlarla ilgili çalışmalarıdır (Yahyagil, 2011, s. 5-15).

Hofstede, çalışmasında kültürün çeşitli biçimlerde nasıl ortaya çıktığını ve ulusal kültürün toplumsal veya bireysel düzeyde belirlenen değerleri nasıl etkilediğini göstermeye çalışmıştır. 1967 ile 1973 arasında, Hofstede bu konuyu ele alan çalışmayı 70'den fazla ülkede IBM alışanları

üzerinde yaptı. O 90.000 işçi ile 116.000'den fazla anketten elde edilen verileri kullanarak bir çerçeve geliştirdi. Hofstede daha sonra araştırmasını Orta Doğu ve Sahra Altı Afrika'dan on ülkeyi daha kapsayacak şekilde genişletti. Bu çalışmaya göre, o toplumlar arasındaki kültürel çeşitliliği kapsayan altı boyut sağlamıştır. Bu boyutlar: Güç Mesafesi, Belirsizlikten Kaçınma, Kolektivizme karşı Bireycilik, Dişillığe karşı Erillik, Kısa vadeli yönelime karşı Uzun vadeye yönelim ve Hoşgörüyeye karşı Kısıtlama (Hofstede, 1980, s. 42-63; Hofstede ve Minkov, 2010, s.280).

1.2.1 Kolektivizme karşı Bireycilik

Bireycilik, birbirine gevşek bir şekilde bağlı olan ve bu nedenle yalnızca kendilerine ve yakın ailelerine bakmaktan sorumlu olan insan gruplarından oluşur. Bu tür kültürlerde bireyin ihtiyaçları, grubun ve toplumun ihtiyaçlarından daha değerlidir ve birey, kitlenin paylaştığı düşünceden farklı bir düşünceye sahip olma hakkına sahiptir. Bireyci kültürlerdeki insanlar, kendi ihtiyaçlarını sağlamaktan ve aynı zamanda hayattaki kendi hedeflerine ulaşmaktan sorumludur. Bunun aksine; kolektivizm, "iç gruplar" ve "dış gruplar" arasında ayırım yapılabilen yakın bir sosyal bağa sahip insan gruplarından oluşur. İç gruplardan birbirlerine bakmaları beklenir ve karşılığında gruba mutlak sadakat sunarlar. Bu tür kültürlerde kimlik grupla bağlantılıdır ve grup ihtiyacına bireysel ihtiyaçlardan daha fazla değer verilir. Çoğu batı ulusu yüksek bireysellik puanlarına sahipken, birçok Güneydoğu Asya, Orta Doğu veya Afrika toplumu bireycilikte daha düşük puanlara yöneliyor, bu da bu ülkelerdeki insanların daha kolektivist olduğu anlamına geliyor. (Soares, Farhangmehr ve Shoham, 2007, s. 277-284)

1.2.2 Belirsizlikten Kaçınma

Belirsizlikten kaçınma, bir toplum üyesinin belirsizlikten rahatsızlık duyma derecesi ile ilgilidir. Yüksek düzeyde belirsizlikten kaçınma, bir toplumun üyelerini belirsizlik ve değişimden rahatsız eder, bu da onların kesinlik vaat eden ve uygunluğu koruyan inançları ve kurumları desteklemesini sağlar. Belirsizlikten kaçınma derecesi düşük olan toplum üyeleri, hırslı değişime ve riskli kararlara daha açıktır ve değişimin iyi olduğunu düşünürler. Belirsizlikten kaçınmada, bir toplumun kontrol edilemeyeni nasıl kontrol etmeye çalıştığı temel sorundur (Kirkman, Lowe ve Gibson, 2006, s.285).

Belirsizlikten kaçınmanın yüksek olduğu kültürlerde, kuruluşların birçok yazılı kuralı ve prosedürü vardır ve riskten kaçınan yöneticileri ödüllendirir. Ayrıca, kurallar ve prosedürler önemlidir. Çalışanların itaati beklenir ve ödüllendirilir ve bunun tersi de geçerlidir. Bunun aksine, belirsizlikten kaçınma düzeyleri düşük olan kültürler vardır. Belirsizlik düzeyinin düşük olduğu kültürde, belirsizliklerin göz ardı edilme derecesi yüksektir. Esneklik tercih edilir ve kişisel seçim ve karar verme ön plandadır. Bu kültürlerde inisiyatif ön plandadır, ancak ekip çalışması ödüllendirilir (Güney, 2008, s. 43) Güneydoğu Asya ve Anglo-Sakson toplumları, belirsizlikten kaçınma konusunda düşük puanlar gösterdikleri için, gelecekle uğraşma konusunda en rahat görünüyorlar. Doğu Avrupa, Orta Doğu veya Latin Amerika ülkelerinde bunun tam tersi doğru gibi görünüyor. Hofstede, belirsizlikten kaçınma oranı yüksek ülkelere örnek olarak Fransa, Japonya, Yunanistan ve Peru'yu, düşük belirsizlikten kaçınma oranına sahip ülkelere örnek olarak Danimarka, Amerika, Hong Kong ve İsveç'i gösterirken, Türkiye bu endekste 16. sırada yer aldı. (1 = en fazla belirsizlikten kaçınma; 40 = en az belirsizlikten kaçınma) (Sözer, 2006, s.21-22).

1.2.3 Güç Mesafesi

Hofstede, güç mesafesini hiyerarşik güç dağılımını kabul etme derecesi veya bir toplumun daha az güçlü üyelerinin gücün eşit olmayan bir şekilde dağıtılmasını kabul etme ve bekleme derecesi olarak açıklamıştır. Güç mesafesinin yüksek veya düşük olabileceğini belirlemiştir. Güç mesafesinin yüksek olduğu durumlarda güç dağılımının daha fazla kabul görmesi sağlanacaktır. Bu tür kültürlerde güç hiyerarşiktir ve liderlerin karar verme süreçlerinde otokratik olması beklenir, aslında bu tür toplumlarda istisnadan çok normdur. Kararlar pek sorgulanmadığından ve bu tür liderler çok fazla direnç göstermeden işleri kolayca devredebildiğinden, bu tür toplumlardaki organizasyonlar daha kolay çalışır. Düşük dereceli bir güç mesafesi, sistem içinde ve sınıflar arasında daha az sertlik ve daha fazla güç akışı kolaylığı içerecektir. İlişkiler daha eşit koşullara dayalı olma eğilimindedir ve ne pahasına olursa olsun eşitsizlikten kaçınılır. Bu tür toplumlardaki kuruluşlar, çalışanlarına daha fazla özgürlük ve katılım sağlar. Liderlerin, karar alma süreçlerine astlarını dahil etmeleri ve onlara danışmaları beklenir ve astların, zarar görme korkusu olmadan görüşlerini paylaşmaları teşvik edilir. Güç mesafesinin düşük olduğu toplumlarda güç daha eşit dağıtılır ve insanlar kimsenin çok fazla güç kazanmamasını ister. Orta

Doğu'da ve Kuzey ve Doğu Asya'da güç mesafesi yüksek görünüyor. Orta ve Kuzey Avrupa ile Anglo-Sakson ülkelerindeki toplumlar ölçeğin diğer tarafında yer almakta ve güç mesafesi açısından düşük puanlar verilmektedir (Hofstede, 2001, s. 98, Mead and Andrews, 2009, s.35-43).

1.2.4 Dişillığe karşı Erillik

Erillik, toplumda başarı, kahramanlık ve atılganlığı temsil eder. Erillik, toplumsal cinsiyet rollerinin açık ve belirgin olması, erkeklerin daha çok başarı odaklı olması, maddi ödüller araması ve iddialı olması, kadınların ise daha mütevazı, yaşam kalitesiyle ilgilenmesi beklenmesi anlamına gelir. Dişillik, bir toplumdaki cinsiyet rollerinin örtüşebileceği ve her iki cinsiyetten de şefkatli, yaşam kalitesine önem veren ve mütevazı olması gerektiği anlamına gelir. Eril toplumlarda, cinsiyet rolü en çok sıhhi tesisat, mühendislik ve avukatlık gibi kariyer seçimleriyle ilişkilendirilirken, kadınsı toplumlarda cinsiyet rolü insan kaynakları ve hemşirelik gibi kariyer seçimleriyle ilişkilendirilir (Kirkman, Lowe ve Gibson, 2006, s.286).

Eril-dişil kültür boyutu iş hayatında da etkilidir. Öncelikle erkek kültür mensupları çalışmak için yaşarken, kadın kültürleri yaşatılmaya çalışılmaktadır. Erkek kültürlerde işin anlamı daha fazla para kazanmak iken, kadın kültüründe ilişkiler ve çalışma koşulları ön plana çıkmaktadır. Erkek kültüründe ideal yönetici, hırslı, kararlı ve girişken bir “kahraman” iken, kadın kültürü, uzlaşma ortamı oluşturabilen ve insan ilişkilerine odaklanabilen “normal bir insan”dır. Kadın kültürleri için bir kariyer inşa etmek her iki cinsiyet için de isteğe bağlıdır. Erkek kültürlerinde bu, erkekler için zorunlu ve kadınlar için isteğe bağlıdır. İş alanları açısından bakıldığında hizmet sektöründe kadın kültürü, üretim sektöründe ise erkek kültürü daha fazla başarı sağlayacaktır. Doğu Asya, Orta Avrupa ve Anglo-Sakson ülkeleri ise çoğunlukla erildir. Buna karşılık, birçok Afrika toplumu daha güçlü dişil niteliklere sahip görünüyor (Hofstede, 2001, s.24-28)

1.2.5 Kısa vadeli yönelime karşı Uzun vadeye yönelim

Hofstede kültürel boyutunu daha da geliştirmeye devam etti ve Michael Harris Bond ile birlikte “Konfüçyüs dinamizmi” (veya uzun vadeli ve kısa vadeli yönelim) olarak adlandırılan beşinci boyutu yarattılar. Bu boyutta geçmiş, şimdiki ve gelecekteki eylemler arasında bir ayırım yapılır. Uzun vadeli oryantasyon geleceğe odaklanır ve sebat ve tutumluluk gibi değerleri vurgular. Kısa vadeli oryantasyon, daha çok, eski gelenekleri sürdürmek ve aile ve topluma karşı

yükümlülükleri sürdürmek gibi geçmiş ve şimdiki oryantasyon değerlerine atıfta bulunur (Kirkman, Lowe ve Gibson, 2006, s.286).

Uzun vadeli odaklı kültürlerde, çalışanlar çalıştıkları şirketlerde daha uzun süre kalma eğilimindedir ve iş sonuçlarına ulaşmak için zamana bağlı hedefler belirlerler. Bununla birlikte, kısa, dönem odaklı kültürlerde, insanlar hızlı sonuçlar ararlar ve şirketler ve rollerle uzun vadeli telif inşa etmezler. Şimdiki zamanda kişisel istikrarı korumaları önemlidir. Bu boyut, toplumun erdem arayışıyla ilgili olarak yorumlanabilir. Doğu kültüründe insanlar erdem'i arar, oysa Batı kültüründe hakikat bir anahtar olarak görülür. Bu yüzden bu boyutun daha önce Konfüçyüs'ün öğretileriyle ilgili olması şaşırtıcı değildir (Hofstede ve Minkov, 2010, s.242-246). Güneydoğu Asya ülkeleri, Hofstede'ye göre kökleri Konfüçyüs ve Budist inançlarına dayanan güçlü bir uzun vadeli yönelime sahiptir. Aksine, Afrika veya Kuzey Amerika gibi dünyanın diğer bölgelerinin çoğu kısa vadeli bir bakış açısına sahiptir. (House, Hanges, Javidan, Dorfman ve Gupta, 2004, s. 313-333).

1.2.6 Hoşgörüyü Karşı Kısıtlama

Hofstede'nin altıncı ve son boyutu 2010'da önerildi. Buna 'Hoşgörüyü karşı kısıtlama' adını verdi. Hofstede, ulusal kültürün insanların davranışlarında büyük önem taşıdığını ve bu aktörlerin örgütsel yaşamlarında da belirgin olma eğiliminde olduğunu iddia ediyor. Bununla birlikte, bu ifade, diğer kültürel ve kültürel olmayan etkilerin yanı sıra ulus altı farklılıklar ve değişikliklerin ihmal edildiğini ima eder. Hofstede altıncı boyutunu, insanların arzularından ne kadar alıkoymaya dayanan kültürel bir boyut olarak tanımladı. Bu boyutun, temel ve doğal insan arzularının insanların hayatlarını nasıl yaşayacağını dikte etmesine izin verme eğilimini ölçebileceğini, temel olarak toplumdaki normlardan bağımsız olarak kişinin yaşam tarzı hakkında bir seçim yapabileceğini iddia etti. Bunun aksine, toplumun sosyal normları nedeniyle bu tür tatminleri dizginleme inancı olarak tanımladığı 'kısıtlama'dır. Temel olarak, geleneksel olarak kabul edilen kurallar ve toplum tarafından kabul edilebilir yaşam biçimleri altında yaşamayı gerektirir (Hofstede ve Minkov, 2010, s.280-288).

Yukarıdaki tanımlara dayanarak, bu tez kültürü, bir toplum ve bir ulus tarafından sosyalleşme süreci boyunca benimsenen bir düşünce, davranış ve değer yönelimi sistemi olarak tanımlar. Bu

farklı sistemler benzersiz sembollerden oluşur ve birbirine bağlıdır, paylaşılır ve edinilir. Kültür, kendi alanlarında yaşayan insanların algı, düşünce ve eylemlerini etkileyebilir. Hele bir ülkenin öğrencisi, dolu dolu bir beklenti bavulu taşıırken, aynı zamanda köklü değer ve ideolojilerini, bildik ama bilinçli olmayan düşünce ve davranış kalıplarını içeren kendi “kültürel bagajını” da beraberinde getirir.

1.3 KÜLTÜREL ADAPTASYON

Kültürel adaptasyon, temel olarak, bireylerin veya grupların kendilerini ev ortamından farklı yeni kültürel değerlere sahip ortamda bulurken, göç dış ihtiyaçlara yanıt vermesi, yani insanlar arasındaki uyum düzeyinin artırılması, yeni bir kültürel ortamın taleplerini karşılamaya elverişli olması anlamına gelir (Johnson ve Sandhu, 2007, s.13).

Adaptasyon birey ve çevresi arasındaki ilişkideki "uyumu" iyileştirebilir veya geliştirebilir. Bu nedenle adaptasyon, bireyin çevresine daha meyilli olacağını savunan yönelim değildir, aynı zamanda birey çevreyi değiştirmeye çalışabilir veya direnebilir. Uzun vadeli kültürler arası adaptasyonun sonuçları çeşitlidir: iyiden kötüye adaptasyon, yeni yaşam durumunu başarılı bir şekilde yöneten bireyden yeni sosyal ve kültürel çevrede yaşayamayan bireye kadar değişebilir (Berry, Poortinga, Segall, ve Dasen, 2002, s.369-370).

Genel olarak adaptasyon, bir bireyin ev sahibi ülkenin gelenek ve göreneklerine uyum sağlamak için davranışındaki değişiklik olarak tanımlanırken, kültürlerarası adaptasyon, bir kişinin kültürün çeşitli yönleriyle ilgili olarak kazandığı psikolojik rahatlık ve uyum derecesi olarak tanımlanır (Karaeminoğulları, Doğan ve Bozkurt, 2009, s.332).

Günümüzde insanlar göçmen, mülteci, sığınmacı, ziyaretçi ve etnik azınlık olarak farklı ülkelerde geçici veya kalıcı olarak yaşamakta; sağlık durumu, iletişim becerileri, farkındalık, algı, kültürel davranış becerileri, ekonomik beceriler vb. etkenlerle biyolojik, psikolojik, sosyal ve ekonomik olarak yeni yaşam alanlarına uyum sağlıyorlar. Adaptasyon insanlar ve çevre arasındaki uyumluluğun artması veya azalmasının bir ölçüsüdür. Zaman zaman bu süreçte yaşanan olumsuz deneyimler insanların yeni bir çevreye/kültüre uyum sağlamasını zorlaştırabilmektedir. (Şeker, 2015, s.8)

Adaptasyonla ilgili literatürde yer alan açıklamalar, olguya psikolojik, sosyo-kültürel ve ekonomik açılardan atıfta bulunmaktadır. Psikolojik adaptasyon, strese dayalı adaptasyonun ve stresle başa çıkmanın duygusal yönünü ifade eder. Sosyokültürel adaptasyon, kültürel öğrenme teorisine dayanır ve adaptasyonun davranışsal yönünü kapsar. Ekonomik adaptasyon, bireyin yeni bir kültürel ortamda üretken ve tatmin edici çalışmasına yaptığı katkıdır (Şeker, 2015, s. 21-22)

Son yıllarda uluslararası öğrencilerin sayısının artmasıyla, birlikte onların kültürel adaptasyonun incelenmesi meselesi de çok dikkat çekmektedir. Başka bir kültürde misafir olan öğrencilerin yaşamlarını; Stresörleri ve akademik performanslarını etkileyen faktörleri inceleyen araştırmacılar, kültürel değişimin başka bir ülkedeki akademik eğitim beklentileriyle daha da kötüleşebilecek bir deneyim olduğuna işaret etmektedir. Uluslararası öğrenciler, kendilerini yerel kültürlerinden ayıran birçok geçiş ve adaptasyon problemiyle karşı karşıyadır. Özellikle akademik bir ortamda gezinmek için öğrencinin kültürler arası geçişi olabildiğince hızlı ve başarılı bir şekilde yapması gerekir (Cushner, 1994, s.91-98).

1.3.1.Kültürel Adaptasyon Kavramının Tarihi Gelişimi

Kültürel adaptasyon çalışması, 20. yüzyılda Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkmıştır. Kültürel adaptasyon kavramına ilişkin görüşler değişebilmektedir. Şu anda, çoğu bilim adamı aşağıdaki iki kavramı kabul etmektedir. 1936'da Redfield, Linton, ve Herskovits Sosyoloji perspektifinden kültürel adaptasyonu “farklı kültürlerle sahip gruplar arasında sürekli ve doğrudan kültürel temasın bir veya her iki tarafın orijinal kültürel modunun değişmesine yol açan fenomen” olarak tanımlamıştır ” (Redfield, Linton ve Herskovits, 1936, s.149-152). Daha sonra, kültürler arası psikolog Berry J. W., bu kavramı psikoloji perspektifinden, yani “iki veya daha fazla kültürel grup ve/veya temas sürecindeki bireylerin neden olduğu sosyal kültür ve psikolojik davranışın değişmesi” olarak açıklamıştır (Berry, 1992, s. 69). Bu tür değişiklikler grup ve bireysel düzeylerde yansıtılır. Grup seviyesi, sosyal yapı, ekonomik temel ve siyasi organizasyondaki değişikliklere daha fazla dikkat ederken, bireysel seviye öncelikle bireysel değerler ve davranışlardaki değişikliklere atıfta bulunur. Ayrıca Berry, bu değişimin yalnızca kültürlenmiş nüfusta değil, aynı zamanda ev sahibi nüfusta da meydana geldiğine ve yalnızca öznel nüfus üzerinde daha az etki yarattığına dikkat çekiyor.

Ward C. ve ekibi, kültürel adaptasyonun psikolojik adaptasyonu ve sosyokültürel adaptasyonu içerdiğine inanıyordu (Searle ve Ward, 1990, s. 449-464). Ayrıca araştırmacılar,

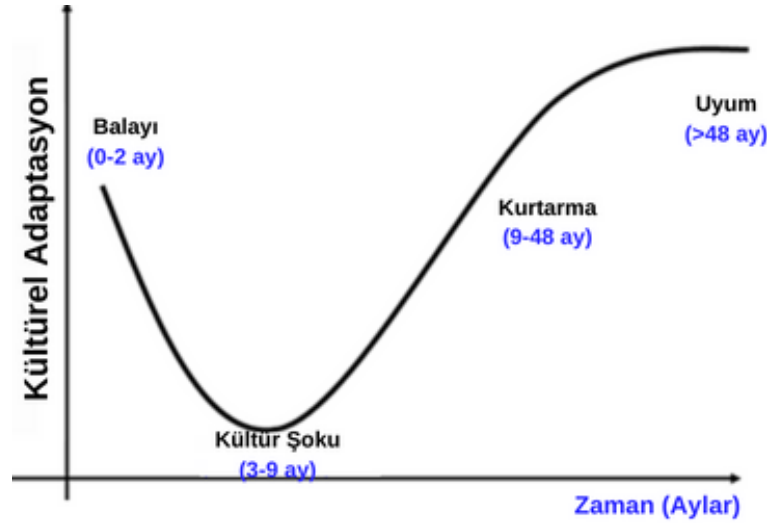
psikolojik adaptasyonu hem olumlu hem de olumsuz yönlerden değerlendirmek için, ev hasreti, depresyon, stres, intihar düşünceleri, kampüse ait olma duygusu, psikolojik iyi oluş, yaşam doyumu, benlik saygısı vb. gibi farklı sonuç değişkenlerini kullanmışlardır. (Maffini, 2017, s. 98-107; Glass ve Westmont, 2014, s. 106-119). Kültürel adaptasyon esas olarak yaşam ortamına adaptasyon, kişilerarası adaptasyon ve algılanan değer adaptasyonuna göre değerlendirilir. Bu tür adaptasyonların yönleri, ev sahibi kültür bilincini, sorunlarla başa çıkma yeteneğini ve ev sahibi nüfusla ilişkiler kurma ve sürdürme yeteneğini içerir (Xiong ve Zhou, 2018, s.794 ; Yu ve Wright, 2016, s. 64).

1.3.2 Kültürel Adaptasyonun Aşamaları

Bireyin yaşadığı kültürel adaptasyon sürecininin aşamalarını açıklamak için, U-eğrisi ve W-eğrisi teorisi yaygın olarak kullanılmaktadır.

1.3.2.1 U-Eğrisi Teorisi

Lysgaard tarafından sunulan kültürel adaptasyonun U-Eğrisi modeli, birçok ilgili çalışmada yaygın olarak kullanılan kültürler arası adaptasyon aşamalarının ilk örneklerinden biridir. Lysgaard, "zaman içinde bir süreç olarak kültürel adaptasyonun U-şekilli bir eğriyi takip ettiğini" varsayıyordu. U-Eğrisi çerçevesi, ev sahibi ülkedeki farklı kültürel topluluklardan çalışanların veya misafirhanelerin kültürel adaptasyon sürecini açıklamak için kullanılmıştır (Black ve Mendenhall, 1990, s.113, Şahin, 2001, s.63)

Şekil 1.4 U-eğrisi (Pires, Stanton, & Ostefeld, 2006)

Şekil 1.4'de gösterildiği gibi, Lysgaard (1955) kültürleşme sürecinin dört aşamasını belirlemiştir. Yıllar içinde, diğer birkaç araştırmacı Şekil 2'de gösterildiği gibi, Lysgard'ın (1955) önerdiği gibi kültür şokunun dört aşaması boyunca kültürler arası adaptasyon seviyelerini ifade eden U-eğrisi modelini örnekledi ve geliştirdi.

İlk dönem Balayı Aşamasıdır. Bu aşamadaki insanlar, dil, insanlar ve yemek gibi yeni çevreler tarafından yeni şeylere büyülenir ve delicesine aşık olur. Bu nedenle, kültürel farklılıklarla iyimser bir şekilde başa çıkabilirler.

Bir sonraki Kültür Şoku Aşaması, hayal kırıklığı ve reddedilme dönemini ifade eder. En önemli değişiklik iletişimdir. İnsanlar yeni kültürde bir yabancı olarak farkına varma ya da yanlış anlamının getirdiği psikolojik depresyonu hissederler. Ev ve yeni ev sahibi kültürleri arasındaki farklılıklar endişe veya öfke yaratır ve yeni kültüre karşı tutumları saldırgan olarak algılanabilir. Kendilerini yalnız hissetseler de, dil engelleri ve farklı sözsüz iletişim tarzları gibi engeller nedeniyle yeni ilişkiler kurmak zor olabilir.

Yeni kültüre adapte olmanın aşırı stresinden sonra, insanlar farklılıkları anlamaya ve onlarla başa çıkmaya başlar. Bu aşamaya Kurtarma Aşaması denir. İnsanlar Kültür Şoku Aşamasında olduğundan daha rahat hissederler ve duygusal olarak daha rahat olurlar. Son olarak, Uyum Aşaması, insanların ev sahibi kültüre entegre olduğu dönemdir. Yeni kültürden memnundurlar ve işlev görmek için daha az çaba gerekiyordur (Lysgaard, 1955, s.45-51; Tutkun, 2006, s.260).

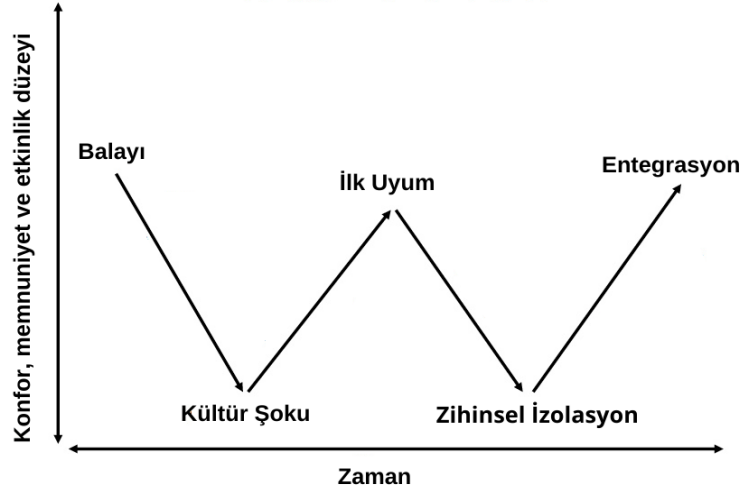
1.3.2.2 W-Eğrisi Teorisi

Gullahorn & Gullahorn (1963), aynı teorik konseptle U-eğrisini W-eğrisine genişletti. U-eğrisi modeli, ev sahibi ülke içindeki uyum düzeylerini tanımlarken, W-eğrisi, kendi ülkelerinden döndükten sonra uyum aşamasını genişletmiştir.

Şekil 1.5'de gösterildiği gibi, Gullahorn ve Gullahorn (1963), eğrinin en yüksek ve en düşük noktalarındaki her bir aşamayı tanımladı ve U-eğrisinin dört aşamasını Balayı, Kültür Şoku ve İlk Uyum olmak üzere üç aşamaya değiştirdi ve Zihinsel İzolasyon ve Entegrasyon aşamalarını yeni olarak ekledi.

Ev sahibi ülkedeki ziyaretçiler, kendi ülkelerine geri dönmeden önce koşullarla daha rahat hissetseler de, kendi kültürlerine geri dönmedeki zorlukların Kültür Şok Aşaması ile aynı olduğunu fark ederler. Bu aşama, Entegrasyon Aşamasına kadar giderek daha rahat hale gelen bir dönem

olan İzolasyon Aşaması olarak adlandırılır. Kısacası, Gullahorn ve Gullahorn (1963), kendi ülkelerinden ev sahibi ülkeye yeniden girdikten sonra Lysgaard'ın (1955) U eğrisine başka bir U Eğrisi varsayımında bulundu ve basitçe ekledi (Gullahorn ve Gullahorn, 1963, s.33-47).

Şekil 1.5 W-eğrisi (Hoffenburger, Mosier ve Stoker, 2006)

1.3.3 Kültürel Adaptasyon Modelleri

Şu anda, kültürel adaptasyonun yaygın olarak tanınan üç modeli vardır: baskıyla başa çıkma modeli, kültürel edinme modeli ve sosyal kimlik modeli (Smith ve Khawaja, 2011, s. 699).

Baskıyla başa çıkma modeli, dış uyaranların ve müdahalenin yokluğunda rehber tutulur, bu nedenle bireyin zihninin ve davranışının sabit bir durumda kalmasına izin verir. Bireyler ev sahibi kültürle temasa geçtiğinde, bir kişinin düşünme biçimi ve değerleri etkilenecek ve kişinin bilişinde ve davranışında değişikliklere yol açarak insanlar üzerinde baskıya neden olacaktır. Bireyler stresörlerle yüzleşmek için yeterli başa çıkma stratejilerine sahip olmadığında, kültürler arası baskı çok büyük olacak ve bu da depresyon, kaygı ve diğer psikolojik sorunlara yol açacaktır (Smith ve Khawaja, 2011, s. 699-713).

Kültürel kazanım modeli, kültürler arası adaptasyon sürecinin sürekli bir öğrenme süreci olduğunu kabul eder. Bu model, ev sahibi nüfus ile benimsenen nüfus arasındaki sosyal etkileşime odaklanır. Bireysel gelişim sürecinde gelenekler, jestler, normlar vb., insanların çevreye uyum sağlamak için güvendikleri bir kültürün parçalarını oluşturur. Bireyler ortak özgün kültürü terk edip yeni bir ev sahibi kültür ortamına girdiklerinde, diğer birçok duygunun yanı sıra belirsizlik, baskı ve hatta kaygı ile karşı karşıya kalacaklardır. Bu kaygıyı azaltmak için bireylerin öznel

kültüre ilişkin iletişim becerilerini ve kurallarını öğrenmeleri gerekmektedir. Bu modeldeki ünlü teori, William B. G.'nin belirsizlikten kaçınma ve kaygı teorisidir (Yang, 2009b, s.55).

Sosyal kimlik modeli, bireysel atıf, beklenti, tutum ve değerler değişimine daha fazla önem verir. Kültürler arası süreçte, ev sahibi kültürle uzun süreli temas nedeniyle, bireyler kendi öz konumlandırmalarını, orijinal kültürlerinden vazgeçmeyi veya ev sahibi kültürü benimsemeyi düşüneceklerdir (Yang, 2009c, s.58).

Buna ek olarak, bazı araştırmacılar Göreceli Kültürleşme Genişletilmiş Modeli (RAEM) ve Kültürler Arası Adaptasyonun İyileşme Modelini öne sürdüler. RAEM Modeli, ev sahibi grup veya benimsenen grup ne olursa olsun, her birinin farklı durumlarda farklı kültürler arası stratejiler benimsemesini önerir. Örneğin eğitimde ve işte asimilasyon stratejisini benimsenir, inanç açısından ise izolasyon stratejisini benimsenmektedir. Ayrıca model, benimsenen popülasyonun ve ev sahibi nüfusun kültürel adaptasyon stratejilerini ideal stratejiler ve pratik stratejiler olarak ayırmaktadır. Örneğin, ev sahibi nüfus, entegre bir kültürler arası strateji benimsemeyi bekler, ancak ev sahibi nüfus bir apartheid stratejisini benimsediğinde, benimsenen nüfus, kültürel adaptasyon sürecinde fiili bir ayırma veya marjinalleştirme stratejisini benimsemeye zorlanır . (Navas, Garcia, Sanchez, Rojas, Pumares, 2005, s.21-37).

Kültürel Adaptasyonun İyileşme Modeli, kültürel adaptasyonun, benimsenen insanların yeni bir kültüre getirildiği dinamik bir süreç olduğunu ve yeni ortamın ilk zevk aşamasında yüksek ruha sahip olduğunu savunur. Ancak, ev sahibi nüfusla temasın artmasıyla birlikte, giderek artan depresyonda her türlü sorun ortaya çıkmaktadır. Yavaş yavaş yeni bir kültür öğrenirken ve yeni çevreye uyum sağlarken, benimsenen nüfus istikrarlı hissetmektedir (Wang, 2011, s. 44-49).

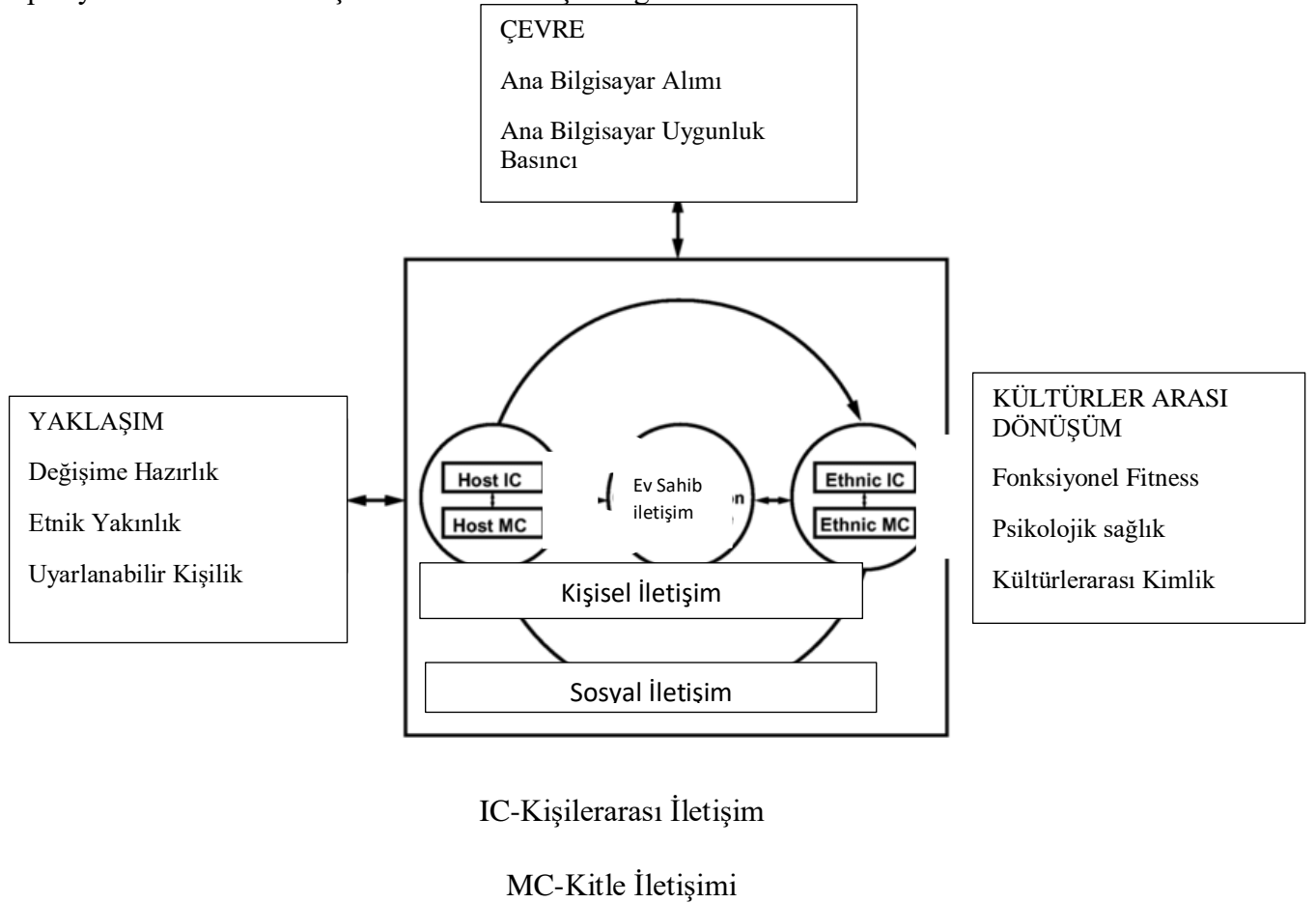
1.3.3.1 Kültürel Adaptasyonu Etkileyen Değişkenlerin Modeli

Kültürler arası uyumu etkileyen değişkenlerle ilgilenen iki teorik model vardır: Kim'in (1988, 2001) "iletişim modeli" ve Berry'nin (1997) "kültürelleşme çerçevesi".

Kim'in (1988, 2001) modeli, ev sahibi iletişim yeterliliğinin, yani "yabancınnın bilgiyi uygun ve etkili bir şekilde alma ve işleme (kod çözme) ve mesajları başlatmak veya başkalarına yanıt vermek için planlar tasarlamak için genel kapasitesi" üzerine odaklanır. (kodlama) (Kim, 2001, s.73) "Dil yeterliliği", "ev sahibi kültürün normları hakkında bilgi" ve "ev sahibi ortamda etkili ve uygun şekilde hareket etme yeteneği"nden oluşur. (Kim, 2001, s. 73).

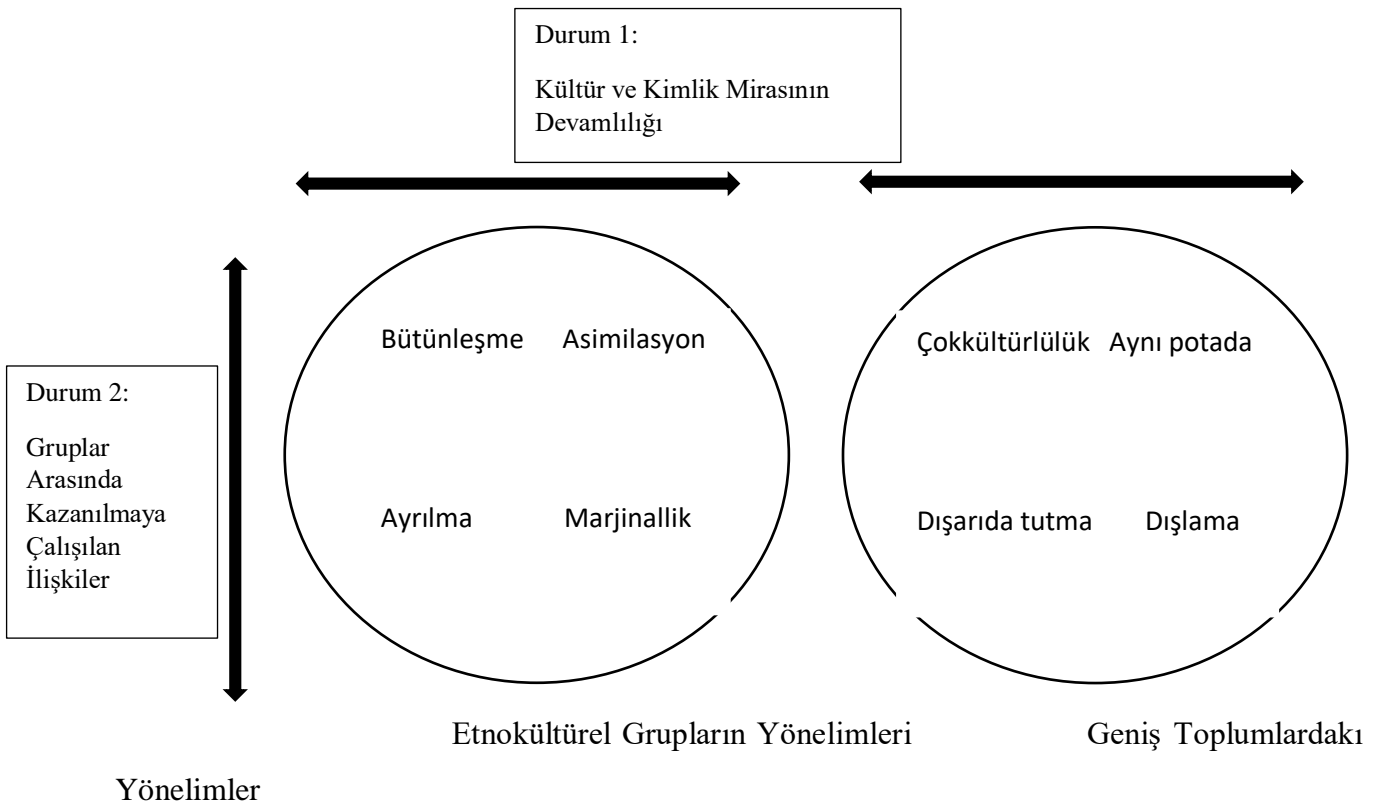
Kim (1988), ev sahibi çevre ile iletişim yoluyla, bireysel bir yabancınn "orijinal özelliklerin bazılarını" Öğrendiğini ve "ev sahibi kültürel özelliklerin bazılarını" edindiğini ileri sürer (s. 80) Sonuç olarak, adaptasyon sürecinde herhangi bir anda her iki kültürün özelliklerini de taşır. Ev sahibi iletişim yetkinliğinin gelişimi ne kadar büyük olursa, bir birey o kadar uyumlu hale gelir ve bunun tersi de geçerlidir. Model, üç değişken kümesi tanımlar. "Yatkınlık" altında değişime hazırlık, etnik yakınlık ve uyumlu kişilik; "çevre" altında, ev sahibi alıcılığı, ev sahibi uygunluk baskısı ve etnik grup gücü vardır; "iletişim" ile ilgili olarak, kişisel ve sosyal iletişim değişkenleri vardır. Kim'in çalışması, kültürler arası uyumun doğasına baktığı ve uyumu bir ilişkiler ağına yerleştirdiği için yalnızca "aşamalara" odaklananlardan daha ileri düzeydedir.

Sosyo-kültürel fenomenler birkaç aşamadan çok daha karmaşık olduğu için bu çok önemlidir. Ancak bu model, kültürler arası adaptasyonun "süreç" özelliğini çok iyi göstermemektedir. İletişimin kendisi bir süreçtir, ancak iletişim sırasında neler olduğunu bilmemiz gerekir. Ayrıca, adaptasyonun olumsuz sonuçları da modelde açık değildir.

Şekil 1.6 Kim'in (1988) kültürler arası adaptasyon iletişim modeli

Tüm kültürler arası uyum bağlamlarına uygulanması amaçlanan Kim'in (1988, 2001) modelinin aksine, Berry'nin (1997) "kültürelleşme çerçevesi" esas olarak kültürler arası uyumun psikolojik yönleriyle ilgilenir. Berry'nin çalışması genellenebilirlik açısından daha sınırlı görünse de, iki güçlü yanı vardır. İlk olarak, uyum sürecini ve bu süreci etkileyen düzenleyici değişkenleri açıkça gösterir ve ayırt eder. Modelin orta çizgisi boyunca yer alan beş kutu, adaptasyon sürecinin sadece zamansal olmadığını, aynı zamanda yukarıdaki ve aşağıdaki faktörlerin etkisiyle oldukça değişken olduğunu göstermektedir. Kim'in hem orijinal hem de ev sahibi kültürlerle ilişkin değerlendirmesini yineleyen Berry, bu iki değişken grubunu da dikkate alır. Ayrıca, yaş, cinsiyet, eğitim, göç motivasyonu vb. gibi diğer değişkenleri de içerir. İkincisi, Berry (1997), bir dizi faktöre bağlı olarak uyumun hem olumlu hem de olumsuz olabileceğine açıkça işaret etmiştir (Berry, 1997, s.5-68).

Şekil 1.7 Berry'nin (1997) "kültürelleşme çerçevesi"

Her iki model de akademik uyum araştırmaları için rehberlik sağlamıştır. Bununla birlikte, büyük ölçüde öğrencilerden ziyade göçmenler ve akademik adaptasyondan ziyade sosyokültürel

adaptasyon üzerine yapılan araştırmalara dayandıklarından, modellerde verilen bilgiler çok geneldir. Örneğin Kim (2001) adaptasyonun “işyerleri, mahalleler ve topluluklar” (s.78) gibi “dolaysız sosyal çevrelerde” gerçekteğini itiraf etmiştir. Bununla birlikte, onun modeli, "dolaysız sosyal ortamın" bazı bireylerin "uyumunu diğerlerinden farklı" nasıl kıldığını ayrıntılı olarak açıklamaz. Berry'nin (1997) modeli, akademik bağlamalara uygulandığında benzer şekilde sınırlamalara sahiptir.

2. KÜLTÜREL ADAPTASYONUN BOYUTLARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Bu tezin teorisi "kültürleşme süreci modeli"ne dayanmaktadır. Ward ve meslektaşları, kültürel şoku sosyal kültür öğrenimine entegre ederek yeni bir teorik çerçeve ortaya koydular (Ward ve Kennedy, 1994, s.329). Teorik yapı bölümünde, Ward ve meslektaşları kültürleşme sürecinin iki sonucunun, psikolojik adaptasyon ve sosyo-kültürel adaptasyonun dikkate alınabileceğini savunuyorlar (Searle ve Ward, 1990, s.449).

Daha spesifik olarak, Ward ve meslektaşları, kültürün hem psikolojik hem de sosyo-kültürel boyutta adaptasyonu dolaylı olarak içerdiğini belirlediler. Sosyokültürel adaptasyon, bireyin yeni kültürel bağlama uyum sağlama ve onunla etkileşim kurma yeteneği ile ilgiliyken, psikolojik adaptasyon temel olarak bireyin iyi olma ve tatmin olma hissini ifade eder. Onlar duygudurum bozukluğu açısından işlevselleştirilen psikolojik adaptasyonun bireysel kişilik, yaşamı değiştiren olaylar, kontrol odağı ve sosyal destek değişkenlerinden etkilenebileceğini bulmuşlardır. Günlük yaşamda karşılaşılan zorluklar açısından ölçülen sosyokültürel adaptasyon daha çok kültürel mesafe, kültürel kimlik, ev sahibi vatandaşlarla sosyal temas miktarı, önceki kültürler arası deneyim ve ev sahibi ülkede ikamet süresi gibi değişkenlerle ilgilidir. Ward ve meslektaşları ayrıca psikolojik ve sosyo-kültürel adaptasyon arasındaki karşılıklı ilişkiyi de göstermişler: kavramsal ve ampirik olarak uzaklar, ama birbirleriyle güçlü bir şekilde etkileşime giriyorlar. (Searle ve Ward, 1990, s.449-464).

Ward'ın "kültürelleşme süreci modeli" yabancı gezginleri ve konukları da hedef alıyor, yani özellikle uluslararası öğrenciler için geliştirilmiş bir model değil. Turist grubunda bir alt kategori olarak, diğer kültürler arası gezginlerden farklı özellikler olmalıdır, yani hem "yabancı" hem de "öğrenci" ile ikili kimliklere sahiptirler. Kimlikler önemlidir ve öğrencilerin başa çıkma stratejilerinin bir parçası olarak ek kimlikler geliştirdiklerini gösteren kanıtlar vardır. Psikolojik ve sosyo-kültürel adaptasyonla bütünleşmenin yanı sıra, öğrenciler eğitimlerini başarıyla tamamlamak adına ev sahibi üniversitelerin akademik kültürüne uyum sağlamayı da öğrenmelidirler. Bu nedenle, Türkiyedeki yabancı uyruklu öğrencilerin kültürel adaptasyon yeteneklerini incelemek için bu çalışma, akademik alanı Ward ve Searle'nin modeline eklemek üzere tasarlanmıştır.

2.1 SOSYOKÜLTÜREL ADAPTASYON

Temel psikolojik entegrasyonu tamamladıktan sonra öğrenciler sosyal kültürler arasında çatışmalarla karşılaşmaya başlarlar. Sosyokültürel adaptasyon, ev sahibi ülkenin bilgi ve becerilerini inceleme ve uygulama süreci de dahil olmak üzere yerel topluma ve kültürel çevreye uyum sağlama yeteneği olarak tanımlanır. Somut bir kavram olmasa da, bazı araştırmalar sosyokültürel uyum konusunda geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu iddia etmektedir. Sosyo-kültürel Uyum Ölçeği (SCAS) ilk olarak Searle ve Ward (1990) tarafından bir sosyo-kültürel uyum ölçüsü geliştirmek için kullanılmıştır (Wilson, Ward ve Fischer, 2013, s. 901).

Sosyo-kültürel adaptasyon, kültürler arası koşulları etkin bir şekilde yönetmek için sosyal deneyimler ve iletişim içinde farklı davranışsal repertuarları tanımayı ve geliştirmeyi vurgulayan kültürel öğrenme modeline dayanmaktadır (Ullah, 2007, s.1192-1197). Sosyo-kültürel adaptasyon genellikle insan davranışının bireysel öğrenmeden ziyade diğer eylemlerin tekrarı yoluyla öğrenildiğini öne süren sosyal öğrenme teorisi ile ilgilidir. Tüm bu öğrenme fikirleri, kültürel aktarım aşamasında bilginin geliştirilmesine katkıda bulunur. SCAS, Argyle ve meslektaşlarının sosyo-kültürel adaptasyonun davranışsal bir indeksi olarak sosyal yeterlilik üzerine çalışmasına dayanmaktadır, Searle ve Ward (1990), SCAS'ı bu sosyal yeterlilik temeline dayalı olarak geliştirmiştir, ve sosyokültürel adaptasyonu, kişilerarası ilişkilerle ilgili zorluklarla ölçülen yeni kültürel ortamlarda yaşamak için gerekli davranışsal becerilerin kazanılması olarak kavramsallaştırdı (Gudykunst, 1999, s.529-534).

Bazı akademik araştırmalar, daha gelişmiş veya modern ülkelerde yeni bir kültüre sosyo-kültürel uyumun daha kolay olabileceğini öne sürüyor. Bunda sosyalleşme olanakları ve kültürel etkinliklerin çeşitliliği etkili olabilir. İnsanlar birçok seçenek veya alternatif bulabildiğinden, gelişmiş ülkelerde sosyo-kültürel uyum kolay görünmektedir. Göçmen toplum kendi kültürüne yakın ve benzer normlara sahip toplumlara daha kolay uyum sağlarken, farklı ve zıt özelliklere sahip ev sahibi toplumlarda uyum süreci uzar ve bu durumlarda bireysel esneklik ve değişime açıklık önem kazanır (İmre, 2020, s.27-28).

Bir diğer önemli konu ise göçmenlerin “sosyal bağlantıları aracılığıyla bireylere veya gruplara sunulan farklı kaynaklar olarak tanımlanan” sosyal sermayenin, göçmenlerin başarılı uyumlarında güçlü bir faktör olduğunun bilinmesidir. Göçmenlerin sosyo-kültürel adaptasyonu için, bağ kurma ve köprü kurma sosyal sermaye gereklidir, çünkü bu onların ev sahibi topluma

adaptasyonu için önemli bir sosyal kaynaktır. Bağlayıcı sosyal sermaye terimi, “kaynak göçmenin etnik grubunun bir üyesi olduğunda sosyal sermaye” anlamına gelirken, köprü sosyal sermaye terimi “kaynak başka bir grubun veya daha büyük bir toplumun üyesi olduğunda” kullanılır (Tataro, Berry, ve Choi, 2020, s. 1). Birçok araştırmacıya göre bağlayıcı sosyal sermaye, göçmenlerin ekonomik adaptasyonu ile ilgilidir. Öte yandan köprü kuran sosyal sermaye, göçmenlerin toplumdaki diğer insanlarla işbirliği yapmaları ve yeni bir çevreye uyum sağlamaları için gerekli sosyal kaynakların sağlanması nedeniyle sosyokültürel adaptasyona dayanmaktadır (Tataro, Berry, ve Choi, 2020, s. 2).

Uluslararası öğrenciler yeni çevrelere ve yeni yaşam tarzlarına uyum sağlamakta zorlanırlar. Shih ve Brown (2000), uluslararası öğrencilerin genellikle ABD'li öğrencilere göre daha fazla uyum sorunu ile karşı karşıya kaldıklarını ve ilk beş uyum sorununun (1) dil becerilerinin eksikliği, (2) yetersiz finansal kaynaklar, (3) sosyal uyum olduğunuveya entegrasyon sorunları, (4) günlük yaşam sorunları ve (5) yalnızlık veya ev hasreti belirtmiştir. Shih ve Brown (2000), bu tür geçiş sorunlarının yabancı öğrencilerin akademik katılımlarını, zihinsel ve fiziksel refahlarını, kültürler arası etkileşimleriyle rahatlık derecelerini ve yeni iklimlerine uyum sağlamaya çalışırken ev sahibi ülkelere karşı tutumlarını etkilemeye devam ettiği sonucuna varmıştır (Shih ve Brown, 2000, s.35-45) . Ancak yabancı öğrenciler, yerli öğrenciler gibi terapi almayabilirler (Misra ve Castillo, 2004, s.132), çünkü diğerleri terapi kelimesini aşağılayıcı bir kavram olarak bulmaktadır (Onabule ve Boes, 2013, s.58), diğerleri danışmanlık yönteminden rahatsız olabilir (Onabule ve Boes, 2013, s.59). Olivas ve Li, 2006). Bununla birlikte, Sherry, Shery ve Chui (2010), kağıt kompozisyonu ile yazma merkezinin uluslararası öğrencilere çok yardımcı olduğunu göstermiştir. Shih ve Brown (2000), kültürleşmeyi, bir azınlık grubunun kendi inanç sistemini ve kültürel normlarını seçici bir şekilde benimseyip, baskın grupla entegrasyon ve ayrılma süreçlerine girerken, üç potansiyel ile sonuçlanan, baskın bir toplulukla ilişki kurmanın karmaşık bir süreci olarak tanımlamıştır. sonuçlar. Bu sonuçlar şunları içerir: (a) bir azınlık grubuna mensup bir kişinin kendi kültürünü ev sahibi kültürün tutum, değer ve davranışlarıyla değiştirdiği asimilasyon; (b) bir azınlık grubuna mensup kişinin kendi kültürüne tutunduğu ve ev sahibi ülkenin kültürüne direndiği asimilasyona direnç (Banjong, 2015; Suinn, Khoo ve Ahuna, 1995) ve (c) iki kültürlülük bir azınlık kültürüne mensup bir kişinin özlemleri benimsediği; Suinn iki kültürlülük kelimesini kullanmasına rağmen, Gibson (2001) asimilasyon olmaksızın entegrasyon ve kültürleşme terimini öğrencinin kendi kültürünü sürdürdüğünü, ancak ev sahibi

ülkenin toplumuna uyguladığını ve katıldığını, böylece adaptasyonu teşvik etmek için iki kültürü bir araya getirdiğini açıklamak için kullanır. Bu öğrencilerin aldıkları kültür türü, ne ölçüde stres yaşadıklarını belirler (Gibson, 2001, s.19-23).

2.1.1 Sosyokültürel Adaptasyonu Etkileyen Faktörler

Ward ve Kennedy sosyo-kültürel uyumu beceriler çerçevesinde formüle etmiştir. Sonuç olarak, sosyo-kültürel adaptasyon önceki kültürler arası deneyim, kültürel mesafe, beklentiler ve kültürel kimlik ile yakından ilişkilidir (Ward ve Kennedy, 1994, s. 330-335; Karaman, 2018, s.29).

2.1.1.1 Önceki Kültürlerarası Deneyimler

Genel olarak, beceriler ve nispeten yüksek kültürel duyarlılık açısından kültürler arası deneyime sahip olanlar için, yeni bir kültüre iyi adapte olmalarının elverişli olduğuna inanılmaktadır. Klineberg ve Hull gibi bazı akademisyenler, önceki deneyimlerin sosyo-kültürel uyumla ilişkili olduğunu buldular (Klineberg ve Hull, 1979, s. 200).

Ward ayrıca, önceki deneyimlerin, insanların yeni bir çevreyle etkileşime girerken ve dolayısıyla kültürel şok sorunları yaşarken streslerini azaltmada olumlu bir rol oynadığını belirtmiştir. Ayrıca kişilerin geçmiş deneyimlere dayalı olarak yeni öğrenme ve iletişim kültürüne hızlı bir şekilde entegre olmasında fayda vardır (Ward, 1990, s. 450).

Araştırma konusu ile ilgili bazı çelişkili görüşler var. Bazı akademisyenler, önceki deneyimin olumsuz bir rol oynadığını ve insanların basmakalıp düşünme biçimini geliştirebileceğini ve bunun daha sonra kültürler arası uyum için engeller yaratma eğiliminde olduğunu savunuyorlar. Önceki araştırmalara dayanarak, ülkelerin sayısı ve aynı zamanda yeni bir kültüre girmeden önce önceki bir kültürde ikamet etme süresinin uzunluğu, sosyokültürel adaptasyon üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir.

2.1.1.2 Kültürel Mesafe

Kültürel adaptasyon, kültürel mesafeden etkilenebilir. Kültürel mesafe, sosyokültürel özelliklerin normatif anlamlarını tanımlayan ortak değerler ve normlar açısından kültürler arasındaki farktır (Geeraert ve Demoulin, 2013, s. 1243). Kültürel adaptasyon süreci, iki farklı kültürün ilk elden temasıyla başladığından, ikisi arasındaki benzerlik ve farklılık da dahil olmak

üzere hem ev hem de ev sahibi kültürlerin özelliklerini anlamak temel olarak önemlidir. Araştırmalar kültürel mesafenin kişinin uyum sağlama yeteneği üzerindeki etkilerini anlamının önemini vurguluyor, çünkü kanıtlar, iki kültür arasındaki büyük mesafenin olmasını onu stresli ve uyum sağlamayı zorlaştırdığını gösteriyor. Bu nedenle, Ward ve Geeraert'in kültürel adaptasyon çerçevesini temel alan bu çalışma, üç ayrı algılanan kültürel mesafe değişkenini incelemiştir: ev ve ev sahibi kültürler arasında algılanan mesafe; kişisel ideal kültür ile ev sahibi kültür arasında algılanan mesafe; ve kişisel ideal kültür ile ev kültürü arasındaki algılanan mesafe (Ward ve Geeraert, 2016, s. 98-104.)

Kültürler arası mesafe kavramı ve bunun kültürleşme üzerindeki etkisi 1970'lerden 1990'lara kadar aktif olarak incelenmiştir. Ancak, 2000'den beri daha az sayıda çalışma kültürel mesafenin etkilerini titizlikle araştırmıştır (Cetinkaya-Yıldız, Cakir ve Kondakci, 2011, s. 534). Spesifik olarak, kişinin ev sahibi ülkedeyken kendi ana kültüründen ne kadar uzak hissettiği ve bu duygunun kültürleşmeyi nasıl etkilediği konusunda çalışma eksikliği vardır (Chirkov, 2009, s. 94). Araştırmacıların ev ve ev sahibi kültürler arasındaki farkı ölçmek için kullandıkları araçlar, genel olarak konukçuların algılarına dayanıyordu. Bununla birlikte, bazı araştırmacılar kültürler arasındaki farklılıkları ölçmek için daha objektif ölçümler kullanmaya çalıştılar. Örneğin, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH - bir ülke ekonomisinin sağlığını ölçen bir ölçü), BM İnsani Gelişme Endeksi (HDI – bir ülkenin sağlıklı bir yaşam, eğitilmiş olmak ve iyi bir yaşam standardına sahip olmak dahil olmak üzere insani gelişme boyutlarındaki başarısının bir ölçüsü), Schwartz'ın değerleri (Birbiriyle dinamik olarak ilişkili on temel motivasyonel farklı değer), ve Hofstede'nin boyutları (bir toplumun kültürünün üyelerinin davranışları üzerindeki etkilerini tanımlayan değerler dizisi)(Geeraert ve Demoulin, 2013, s. 1244)

Babiker, I. E., Cox, J. L., ve Miller, P. M, ev ve ev sahibi ülke arasında algılanan kültürel mesafe ile psikiyatrik semptomatoloji arasında bir ilişki bulmuştur (Babiker, Cox ve Miller, 1980, s. 116). Furnham ve Bochner ile Ward ve Kennedy çok uluslu misafirler arasında kültürel mesafe ile sosyokültürel adaptasyon güçlükleri arasında bir ilişki bulmuştur (Bochner, S., Hutnik, N., ve Furnham, A, 1985, s.689; Ward ve Kennedy, 1992, s. 194). Bu bulguların aksine Geeraert ve diğerleri, Çetinkaya-Yıldız, kültürel mesafe ile adaptasyon arasında bir ilişki bulamamışlardır (Geeraert ve Demoulin, 2013, s. 1244;Cetinkaya-Yıldız, Cakir ve Kondakci, 2011, s. 539). Genel olarak, kültürel farklılıklar hakkındaki kişisel algıların, nesnel ölçümlerden ziyade kültürel adaptasyonun daha iyi yordayıcıları olduğu bulunmuştur. Araştırmalar, duygusal ve psikolojik

esenliğin, misafirin yaşadığı nesnel güçlük seviyesinden çok, misafirin stresli olayları algılamasına bağlı olduğunu kanıtıyor (Pan ve Yi, 2011, s. 384).

Ward ve Searle, kültürel mesafenin derecesi ne kadar büyük olursa, bireyin sosyokültürel adaptasyonda o kadar fazla zorlukla karşılaşmasının muhtemel olduğunu belirtmektedir (Ward ve Searle, 1990, s.449). Bu nedenle, önceki araştırmalar ışığında aşağıdakiler önerilmiştir:

2.1.1.3 Beklentiler

Üniversite öğrencilerinin çoğu, yükseköğretim yeterliliğinin öğrencilere "iyi" bir iş sağlayacağına inanmanın yanı sıra, öğrenim destek hizmetlerine ve kaliteli öğretime erişim sağlamayı da beklemektedir (Peterson, Briggs, Dreasher, Horner ve Nelson, 1999,. 87). Diğer araştırmacılar (Billing, 1998; Ramsden, 1998), öğrencilerin, öğretim görevlilerinin ve öğretmenlerin beklentilerini netleştiren mekanizmalara (örneğin, açık ders hedefleri, iyi personel-öğrenci iletişimi) değer verdiklerini bulmuşlardır; ve iyi sunum becerilerine sahip olan ve ayrıntılı, düzenli anında geri bildirim sağlayan hevesli öğretmenleri tercih ettiler (Mullins, Quintrell ve Hancock, 1995, s.227-230). Uluslararası öğrencilerin kaliteli öğretimden benzer beklentileri olduğu, Üniversitenin eğitim ihtiyaçlarına cevap vermesini, İngilizce dil becerilerini geliştirmesini ve yerel öğrencilerle kaynaşmasını istediği bulunmuştur. Ek olarak, Hellsten (2002), ev sahibi topluluk ve kurum tarafından “bakılma” beklentisinin uluslararası öğrenciler arasında yaygın olduğunu bulmuştur (Hellsten, 2002, s.7).

Uluslararası öğrencilerin yurt dışında eğitim almadan önce, ev sahibi ülkenin ve insanların izlenimleri, gelecekteki yaşam koşullarının hayal gücü, karşılaşılabilecek sorunlar ve zorluklar vb. İlgili bazı beklentilere sahip oluyor. Daha sonra, öğrenciler yeni kültürle etkileşime girdiklerinde, bilinçaltında yeni yaşamlarını önceki beklentileriyle karşılaştıracaklar. Genel olarak, yer değiştirmeden sonraki gerçek deneyimler ile önceki beklentiler arasındaki fark ne kadar küçükse, kültürler arası adaptasyona o kadar iyi adapte olacaklardır ve bunun tersi de geçerlidir.

Judee K. Burgoon, Beklenti İhlali Teorisini önermiştir: EVT, bir bireyin gelecekteki kişilerarası iletişimi üzerinde olumlu veya olumsuz bir etkisi olabilecek, istenen beklentileri elde etmeyen bu misafirliklerden gelen tepkilerle ilgilidir. (Burgon, 1976, s. 131-135). Daha sonra Louis, insanların beklentileri ile gerçeklik arasında bir boşluk olduğunda, bunun her zaman olumsuz bir etkisinin olmayabileceğine dikkat çekti ve boşluğu gösteren üç durumu ortaya koydu:

tatmin olmadı, tatmin oldu ve tatminin ötesinde. Kültürel adaptasyonu kolaylaştırabilecek beklentilerin doğru doğası tartışmalıdır. Weissman ve Furnham, kısa süreli ikamet edenlerin psikolojik iyi oluşları ile beklenti farkı arasında yakın bir ilişki olduğunu belirtirken, örneklem büyüklüğünün küçük olması nedeniyle çalışmanın inandırıcılığı sorgulanmıştır (Weissman ve Furnham, 1987, s.313-326).

2.1.1.4 Kültürel Kimlik

Etnik kimlik, kişinin etnik grubundan kaynaklanan düşünce, algı, duygu ve davranışlarını ifade eder. Etnik kimlik araştırması ve teorisi, Erikson'un (1968) ego kimliği modeline kadar izlenebilir. Erikson'un görüşüne göre, her birey kim ve ne olabileceğini keşfetmek için bir keşif yapar ve ardından keşif sürecinde ortaya çıkan kimliğe kendini adar. Phinney, Cantu ve Kurtz (1997) etnik kimliği, bireyin ortak özelliklere sahip bir gruba ait olduğunu tanımlamasına dayalı olarak tanımlamıştır. Benzer şekilde, Jones (1997) etnik kimliği "...algılanan kültürel farklılaşma ve/veya ortak ata temelinde diğerlerine karşı daha geniş bir gruba özdeşleşmeden kaynaklanan bir kişinin benlik kavramsallaştırmasının yönü" olarak gördü.

Laroche, Kim ve Clarke (1997) kültürel kimliğin farklı geçmişlere sahip insanların tutum ve davranışlarını belirleyen önemli bir güç olduğunu vurgulamaktadır. Kültürel kimlik, bu nedenle, bireylerin sosyo-ekonomik durumunu (eğitim düzeyi, mesleki durum vb.), kültürel çeşitliliği veya kültürel etkileşimi içerir. Ancak etnik ve kültürel kimliğin kültürel etkileşime açık olup olmadığı tartışmalıdır. Çünkü birey doğar doğmaz kendisini bir etnik grubun içinde bulur ve uzun süre baskın bir kültür içinde yaşasa dahi bu doğal kimliğini değiştirmez (Pires ve Stanton, 2005, s. 44-45).

Kültürel kimlik, bireyin kendini milliyet, etnik köken, ırk, cinsiyet ve din gibi çeşitli kültürel kategorilerden oluşan belirli bir gruba tanımlaması veya onlara ait olduğunu hissetmesidir. Kültürel kimlik kavramı, insan ve sosyal bilimlerde, psikoloji, tarih, dilbilimsel ve bölgesel araştırmalar da dahil olmak üzere çok çeşitli disiplinlerde, özellikle iletişim ve kültürel araştırmalarda kullanılmaktadır (Kim, 2007, s. 239-244).

Bireyin kültürel kimliği, farklı kültürlere sahip bireylerin kendi sosyal çevrelerinde etkileşimi sonucu ortaya çıkar. Tüm kültürel kimlikler, diğerinin varlığını ve kültürel pratiklerini kabul ederek tanımlanır. Kültürlerarası diyalog, bireyleri birbirleriyle benzerlik ve farklılıkları görmeye ve kim olduklarını belirlemeye teşvik ettiği için kültürel kimliğin oluşumunda önemli bir

rol oynar. Kültürel kimliği yeniden tanımlayabilmek için farklı kültürel kimliklerin bir araya gelmesi ve çok kültürlü bir ortam yaratması gerekmektedir (Kim, 2007, s. 244-246).

Buna göre, Ward ve Searle , Singapur'daki Yeni Zelanda vatandaşları üzerinde araştırma yapmış ve daha güçlü kültürel kimliğin, misafir olan kişilerin psikolojik olmayan sosyokültürel problemlerini tahmin etme eğiliminde olduğunu ampirik olarak incelemiştir. Bireylerin daha güçlü kültürel kimliklerinin, onları ev sahibi kültüre uyum sağlama konusunda daha az istekli hale getirmesi ve dolayısıyla daha fazla sosyal zorluk yaşaması daha olasıdır (Ward ve Searle, 1991, s.209-225). Kültürel kimlik, genellikle uluslararası bir kimlik duygusuna sahip olarak kavramsallaştırılır, kısaca konuşmak gerekirse, değerlendirme ve yapı, psikolojik uyum durumu göz önüne alındığında, misafir olan kişilerin doğasını tanımlamaya atfedilmelidir (Morris, 2000, s. 718).

Kültür, kişinin etnik kimliğinin oluşumunu etkileme eğilimindedir. Sheets'e (1999) göre etnik kimlik, bireylerin ayırt edici ortak özellikleri paylaştığı durumlarda gelişir. Etnik kimlik gelişiminin dört yaşam boyu boyutu, Sheets tarafından tanımlandı: “İçerik Bileşenleri”, kişinin kendi grubu ile diğerleri arasındaki farklılıkları belirleyen; Kişinin kendi grubunu etiketlemesi olan “Kategorik Atıf”; “Durumsal ve Çevresel Bağlam”, kendi ve diğer gruplar hakkında hisler oluşturma; ve “Süreçsel Süreklilik”, bir etnik gruba yönelik devam eden davranış kalıpları. Sosyal ve psikolojik bir süreç olarak etnik kimlik, uluslararası öğrencilerin ev sahibi kültüre uyum sağlamadaki zorluklarını anlamaya yardımcı olmak için uygulanabilir. Uluslararası öğrencilerin sosyo kültürel uyumlarıyla ilgili etnik kimlikleri, farklı bir kültürde yaşayarak ve okuyarak güçlendirilebilir veya zayıflayabilir. Yeni bir kültürle çevrili uluslararası öğrenciler, kendi kültürleri ile ev sahibi ülkenin kültürleri arasındaki farkları fark edebilirler. Kulüpler ve/veya öğrenci birlikleri, özellikle yurtdışından gelen öğrenciler için, kendi “insanlarını” etiketlemek için geliştirilmiştir. Kalış süresi uzadıkça öğrencinin kendi ve yerel kültürleri hakkındaki duyguları değişebilir. Davranış kalıpları, bireyin ev sahibi ülkelere uyumuna bağlı olarak da değişebilir. İstikrarlı kimliklere sahip uluslararası öğrencilerin hayattan memnun hissetme olasılıklarının daha yüksek olduğunu gösteren bazı kanıtlar var. Örneğin Phinney ve Ong (2007), güçlü etnik kimliğe sahip kişilerin etnik gruplarıyla (dinler gibi) ilişkili davranış ve tutumları seçmekte özgür olduğunu belirtmişlerdir. Buna göre, uluslararası öğrencilerin etnik kimlikleri, denizaşırı yaşamdan memnuniyetlerini ve hatta kültürler arası uyumlarını etkileyebilir (Operario ve Fiske, 2001; Ward ve Kennedy, 1994; Worrell, 2007). Ayrıca, Li ve Gasser (2005) Asyalı uluslararası öğrencilerin

etnik kimlikleri ile yerel kültürle temasları arasında negatif bir ilişki olduğunu bildirseler de, etnik kimlik ve sosyo-kültürel uyum açısından anlamlı bir sonuç elde etmemişlerdir (Li ve Gasser, 2005, s.561-576).

2.2 AKADEMİK ADAPTASYON

Akademik adaptasyon, Ward ve Searle modeline eklenen boyuttur. Sosyo-kültürel uyum ile karşılaştırıldığında, öğrencilerin farklı bir akademik kültüre uyum sağlamak için yurtdışına çıkması çok daha zordur. Akademik yükün psikolojik depresyona neden olma ve sosyal aktivite sayısını azaltma eğiliminde olduğu Ward ve Kennedy tarafından incelenmiş ancak bu üç boyut arasındaki ilişkiyi gösteren bir rapor bulunmamaktadır (Ward ve Kennedy, 1994, s.343)

Uluslararası öğrenciler “akademik kültür şoku” yaşayabilirler. Gilbert , akademik kültür şokunun kültür şokunun bir alt kümesi olduğunu ve “öğrencilerin kendi ülkesindeki ve ev sahibi ülkedeki yüksek öğrenimle ilgili uyumsuz şemaların bir durumu” olduğunu savundu. Akademik kültür şoku, eğitim sistemi, ders anlatım tarzı, değerlendirme, öğrenciler ve öğretim görevlileri arasındaki ilişki vb. dahil olmak üzere bir akademik kurumun öğrenme ortamı ile doğrudan ilişkilidir (Gilbert, 2000, s.14).

Uluslararası öğrenciler, kendi ülkelerinde yaptıklarından daha iyi olmasa bile akademik olarak performans göstermeyi bekleyebilirler. Ancak, ikinci bir dilde eğitim almanın ve yeni eğitimsel, kültürel ve sosyal çevreye uyum sağlamanın kültürel stres faktörleri nedeniyle akademik performansları beklentilerinin altında olabilir. Sonuç olarak, uluslararası öğrenciler bu stres faktörlerinin üstesinden gelmezlerse, yeni ortamlarına hakim olma konusunda azalan güven yaşayabilirler ve bu da uyumu olumsuz yönde etkileyebilir. Buna ek olarak, uluslararası öğrenciler, aileleri ve kendi ülkelerindeki sponsor üniversiteler tarafından yüksek düzeyde akademik performans elde etmeleri için baskı görebilir, bu da elde edilmediği takdirde öğrencinin yaşadığı kültürleşme stresini ağırlaştırabilir (Smith, 2011, s. 703).

McLachlan ve Justice (2009), başarısızlığın uluslararası bir öğrenci olarak çok daha ciddi sonuçları olduğundan, uluslararası öğrencilerin akademik olarak başarılı olmaları için daha fazla baskı altında olduklarını öne sürmektedir. Örneğin, ülkelerinden veya ev sahibi kurumdan mali yardım alan uluslararası öğrenciler, akademik performanslarının düşük olması durumunda

burslarını kalıcı olarak kaybedebilirler. Benzer şekilde, yurtdışında okuyan uluslararası öğrenciler, akademik başarısızlık nedeniyle eğitimlerini uzatmaları durumunda daha fazla para sevgisi ödemek zorunda kalabilirler (Özoğlu, Gür ve Coşkun, 2015, s.228).

Akademik adaptasyon, yabancı uyruklu öğrencilerin üniversitedeki eğitimi ve başarısı ile ilgili bir uyum sorunudur diyebiliriz. Çünkü dersi anlama düzeyi, uluslararası öğrencilerin akademik eğitim sürecinde karşılaştıkları temel sorunlardan biridir. (Özkan ve Acar Güvendir, 2015, s.174)

Akademik başarıya ulaşmak için uluslararası öğrencilerin yaşadığı stresin kültürel adaptasyon ve psikolojik uyuma önemli ölçüde etkisi vardır (Park, 2014, s.141).

2.2.1 Akademik Adaptasyonu Etkileyen Faktörler

Öğrenciler eğitim için yeni bir ülkeye gittiklerinde, genellikle kendi ülkelerinden tamamen farklı pedagojik teknikler ve akademik iletişim iklimi ile karşılaşır. Bu faktörler potansiyel olarak öğrencilerin akademik uyumunu etkiler.

2.2.1.1 Pedagojik Teknikler

Uluslararası öğrenciler farklı pedagojik teknikler deneyimleyince “akademik kültür şoku” yaşayabilirler. Gilbert, akademik kültür şokunun kültür şokunun bir alt kümesi olduğunu ve “öğrencilerin kendi ülkesindeki ve ev sahibi ülkedeki yüksek öğrenimle ilgili uyumsuz şemaların bir durumu” olduğunu savunmuştur (Gilbert, 2000, s. 14). Akademik kültür şoku, eğitim sistemi, ders anlatım tarzı, değerlendirme, öğrenciler ve öğretim görevlileri arasındaki ilişki vb. dahil olmak üzere bir akademik kurumun öğrenme ortamıyla doğrudan ilişkilidir (Li, 2010, s 394).

Tek eğitim deneyimi kendi ülkelerinin eğitim sistemlerinde olan farklı ülkelerden gelen uluslararası öğrenciler, eğitimlerine yabancı bir ülkenin üniversitesinde başladıklarında önemli bir fark hissedebilirler.

Pedagojik tekniklerden dolayı ortaya çıkan akademik kültür şoku sadece uluslararası öğrencilere özgü olmayıp tüm üniversite öğrencilerinin yaşadığı bir durumdur; bununla birlikte, yeni bir eğitim ortamına uyum sağlama nedeniyle uluslararası öğrenciler için akademik kültür şokunun yoğunlaşması muhtemeldir. Hashim ve Yang, Çin'deki Afrikalı ve Batılı uluslararası

öğrencilerde yaptıkları çalışmalarında benzer sonuçlar gösterdiler; burada akademik stresörler her iki grupta da en sık görülen stresörler olarak derecelendirildi (Hashim ve Yang, 2003, s.217-225).

Buna karşılık, Misra ve Castillo, uluslararası öğrencilerin Amerikan yerli öğrencilere kıyasla daha düşük düzeyde akademik stres ve stres faktörlerine daha az tepki bildirdiklerini buldu. Bununla birlikte, yazarlar, uluslararası öğrencilerin, strese girmeyi zayıflık ve utanç verici bir şey olarak görmeleri nedeniyle, akademik stresi olduğundan daha az rapor etmiş olabileceklerini ileri sürdüler (Misra ve Castillo, 2004, s. 132-148).

Uluslararası öğrenciler, ev sahibi ülkenin öğretim tarzına uyum sağlamakta zorlanabilirler. Örneğin, ezberci öğrenmeye odaklanan ülkelerden gelen öğrenciler, Batı üniversitelerinde eleştirel düşünmeye verilen öneme uyum sağlamakta özellikle zorlanabilirler (Aubrey, 1991, s. 33).

Liberman, 682 nitel gayri resmi görüşme aracılığıyla ABD'deki Asyalı uluslararası öğrencilerin eğitim deneyimlerini inceledi. Katılımcılar, etkileşimli öğretim stiline ve öğrenmeye yönelik eleştirel düşünme yaklaşımına uyum sağlamanın zor olduğunu ancak öğrenmeleri için faydalı olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir (Liberman, 1994, s.173-192). Ek olarak, katılımcılar kayıt dışılık ve yerli öğrencilerin öğretim elemanlarına karşı gösterdikleri saygısızlık konusunda endişelerini dile getirdiler. Avustralya'daki iki nitel araştırmadaki uluslararası öğrenciler de öğretim stillerine uyum sağlamada zorluklara dikkat çekti (Edgeworth ve Eiseman, 2007, s. 1-13).

Bazı ülkelerde eğitim, öncelikle maddi başarıya, rekabet gücüne, mükemmelliğe, hırsla ve başarıya dayanır. Diğer ülkeler ılımlı, sempatik ve işbirlikçi değerleri teşvik eder, franchise alanlar minimuma indirilir ve başarısızlık açıkça başarıya doğru bir adımdır (Hart, 2012). Öğrenci merkezli öğrenme programlarının öğrencileri, öğretmen merkezli bir eğitim programına geçişte büyük zorluklarla karşılaşacaklardır. Aslında, aynı sınıfa erkek ve kız öğrencilerin dahil edilmesi, bazı topluluklarda dini hassasiyet nedeniyle caydırılabilir (Carr, Miki, Koyama ve Thiagarajan, 2003, s.131-134).

2.2.1.2 Akademik İletişim

Aidiyet, sosyal temas ihtiyacından fazlasını gerektirir; Destekleyici olmayan veya ilgisiz başkalarıyla sık temas, bir kişinin ait olma ihtiyacını karşılamak için çok az şey yapar. Bir kişinin ait olma ihtiyacını karşılayan sosyal etkileşimler, birbirlerinin refahı için istikrarlı ve kalıcı

duygusal endişe ifadeleriyle işaretlenir. Profesörler, kavramsallaştırmamıza göre, bu temel bir insan ihtiyacını karşılama veya engelleme potansiyeline sahip önemli kişiler arasındadır. İnsanların ait olma ihtiyacının evrimsel kökleri nedeniyle, kültürler arası araştırmalar, sosyal dışlanmanın ait olma ihtiyacını nasıl engellediğini, duygusal refahı ve akademik performansı nasıl azalttığını ve kendi kendini yitiren davranış kalıplarına ve sosyal kaçınmaya karşı duyarlılığı nasıl artırdığını göstermektedir (Twenge, Baumeister, DeWall, Ciarocco, ve Bartels, 2007, s.56-66).

Uluslararası öğrenciler de yeni akademik ortamda farklı öğretmen-öğrenci ilişkilerine uyum sağlamak zorunda kalabilirler. Birçok Asya ülkesinde öğretmen sınıfta tek otorite olsa da Amerika'da durum farklıdır. Asya'da öğretmenler öğrencilerden üstün kabul edilirken Amerika'da öğretmenlere ve öğrencilere eşit davranılır (Çelik, 2019, s.34).

Profesörleri ile olumlu etkileşimleri olan uluslararası öğrenciler daha iyi performans gösterirler ve kendilerine daha fazla güvenirlere ve sınıfa daha fazla katılırlar. Olumsuz etkileşimleri olan öğrencilerin hocaları ile iletişimlerini azaltmaları, hocalarından kaçmaları daha olasıdır, bu da sınıfta performans düşüklüğü yaşanmasına, hatta öğrencilerin derse gitmemesine veya dersi bırakmasına neden olur (Li, 2016, s.16).

Ayrıca Türkiyede gerçekleştirilmiş olan, Nazir'in araştırması, uluslararası öğrencilerin çoğunun dil engeli nedeniyle profesörlerle iletişim kuramadıklarını ve anadili Türkçe olan öğrencilerle rekabet edemediklerini hissettiklerini ortaya koydu. Çoğu zaman telaffuzları garip görünür ve bir şey sorarlarsa diğer öğrencilerin geleceğini hissederler. Yanlış bir şey söyleme korkusu hem derslerinde sessiz kalmalarına hem de hocalarıyla iletişim kuramamalarına neden olur. Bu sorun çoğunlukla sınıflarında çok sayıda sınıf arkadaşı olan mezun öğrenciler tarafından karşı karşıya kalmaktadır (Nazir, 2018, s. 10).

Beoku-Betts, Batı üniversitelerinde yüksek lisans öğrencisi olan Afrikalı kadın bilim insanlarını gözlemledi. Bulgu, profesörlerin uluslararası öğrencilerin ders ödevlerini tamamlama yeteneklerini düzenli olarak sorguladığını, uluslararası öğrencileri telafi dersleri almaya teşvik ettiğini ve uluslararası öğrencilerin aksanlarını kolayca eleştirdiğini gösterdi. Üniversite hocası adına bu tür bir muamelenin sonucu, uluslararası öğrencilerin okulda ihtiyaç duyduklarında destek alamadıklarını hissetmelerine neden oldu ve profesörden gelen bu tepkileri kendilerine karşı önyargılı bir tutum olarak algıladılar. Bu çalışmalar, uluslararası öğrencilerin akademik öğrenmelerinde destekten yoksun olduklarını göstermektedir. Uluslararası öğrenciler için ırkçılık

ve klişeler hala mevcuttur ve bu, üniversitelerin uluslararası öğrencilere ev sahipliği yaparken dikkate alması gereken önemli bir bulgudur (Beoku-Betts, 2004, s.120-130).

2.3 DİL ENGELLERİ

Uluslararası öğrencilerin karşılaştığı önemli bir kültürleşme stresi, dil engelidir. Chen , ikinci dil kaygısının hem akademik hem de sosyokültürel alanlarda diğer stresörlerle etkileşime giren bir stresör olduğunu savunmaktadır. Akademik alanda, dil engelleri ödev yazma, dersleri anlama, sözlü ve yazılı sınavlar ve sınıfta soru sorma becerisini etkileyebilir (Chen, 1999, s. 51)

Andrade'ye (2006) göre, dil becerileri, yabancı öğrencilerin sosyo-akademik adaptasyonu açısından performansında önemli bir rol oynamaktadır(Andrade,2006, s.134). Yeh ve Inose (2003), dil becerilerinin sosyal ve akademik etkileşimler için gerekli olmaları nedeniyle yabancı öğrencilerin karşılaştığı en görünür zorluklardan biri olduğunu belirtmişlerdir (Yeh ve Inose, 2003, s.28). Örneğin, araştırmaya odaklanan Probertson, Line, Jones ve Thomas (2000), fakültenin düşük konuşan yabancı öğrencilere uyum sağlamadığını fark etti ve akademik büyümeleriyle ilgili endişe duymadıkları için onları suçladı (Probertson, M., Line, M., Jones, S. ve Thomas, S, 2000, s.102). Başka bir araştırmadan elde edilen veriler, sınırlı dil becerileri nedeniyle, uluslararası öğrencilerin sıklıkla birbirlerinin öğretmenleriyle olan etkileşimlerini anlamadıkları halde anladığını iddia ettiğini göstermektedir (Terui, 2012, s.183).

Poyrazli ve Kavanaugh, A.B.D.'de eğitim gören düşük akademik başarı gösteren uluslararası öğrencilerin daha düşük İngilizce yeterlilik seviyeleri ve daha fazla genel uyum sıkıntısı bildirdiğini buldu (Poyrazli ve Kavanaugh, 2006, s. 767-780). Bu bulgu, uluslararası öğrencilerde İngilizce yeterliliği ile akademik performans arasında bir ilişki olduğunu gösteren başka araştırmalarla tutarlıdır (Poyrazli, Arbona, Bullington ve Pisecco, 2001; Stoyhoff, 1997; Zhang ve Brunton, 2007).

Ayrıca, Trice tarafından 27 akademik personelin (profesörler, bölüm başkanları ve dekanlar) algılarını inceleyen nitel bir araştırma, personelin İngilizce yeterliliğinin uluslararası öğrenciler için ana zorluk olduğunu düşündüklerini vurguladı ve bunun öğrencilerin akademik performansını etkileyebileceğini belirtti (Trice, 2003, s.403).

Sosyal olarak, dil engelleri uluslararası öğrencilerin arkadaş edinme ve yerel halkla etkileşim kurma girişimlerini engelleyebilir (Chen, 1999, s. 52). Örneğin, Barratt ve Huba , uluslararası öğrencilerin İngilizce yeterliliklerinin benlik saygısını artırdığını ve yerel halkla daha fazla kişilerarası ilişkilerle pozitif olarak ilişkili olduğunu bulmuşlardır (Barrat ve Huba,1994, s.435).

Benzer şekilde, Poyrazli, Arbona, Nora, McPherson ve Pisecco, uluslararası öğrencilerin İngilizce yeterliliklerinin, yerel halkla ilişki kurma becerisini de içeren uyumlarının bir göstergesi olduğunu göstermiştir (Poyrazli, Arbona, Nora, McPherson ve Pisecco, 2002, s.642).

Ayrıca Türkiye’de gerçekleştirilmiş olan, Nazir'in araştırması, dilin yabancı uyruklu öğrencilerin akademik uyumundaki en büyük engel olduğunu buldu. Birçok katılımcı, dil hazırlık kurslarında bir yıl Türkçe çalışmış olmalarına rağmen Türkçenin kendileri için bir zorluk olduğunu belirtmişlerdir. Dil zorlukları farklı aksanlardan, konuşma hızından ve telaffuzdan kaynaklanmaktadır. Birçok katılımcı için Türkçelerini geliştirmek için fazladan zaman harcamak zorunda kalıyorlar, ancak günlük hayatta onlarla Türkçe konuşmak akademik Türkçeden farklı görülmektedir (Nazir, 2018, s.10).

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE BULGULAR

Bu bölümde araştırmayla ilgili olan bilgilere, onun yöntemine, analizine ve bulgularına yer verilmiştir.

3.1 ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

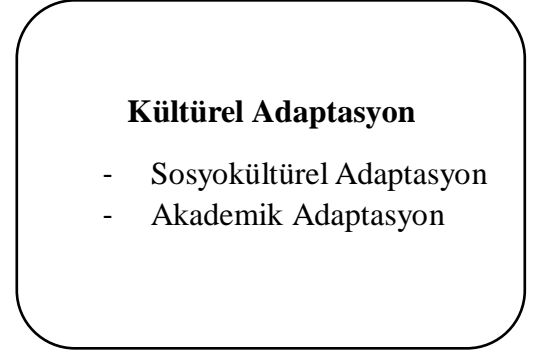
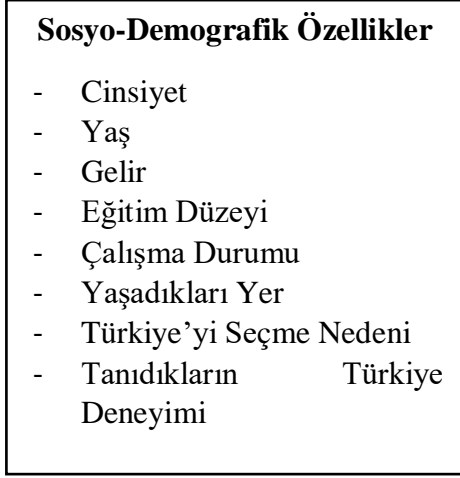
Öğrenciler eğitim için yeni bir ülkeye girdiklerinde, genellikle kendi ülkelerinden tamamen farklı pedagojik teknikler, öğretmenlerle iletişimin doğası ve dil engelleri ile karşılaşır. Bu araştırmanın amacı, yabancı öğrencilerin Türkiye'de yaşama ve okuma deneyimlerini keşfetmek, kültürel uyum sorunlarını bireysel ve örgütsel düzeyde belirlemek ve kültürel uyum sürecini etkileyen faktörleri araştırmaktır. . Bu araştırma aynı zamanda yabancı uyruklu öğrencilerin kültürleşmelerini geliştirmeye yönelik bazı önerilerde bulunmayı ve üniversitelere zorlu kültürel uyum sürecinde öğrencilere destek olacak öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

Kültürler arası uyum sürecinde yabancı öğrencilerin karşılaştığı zorlukların ve zorlukların analizine yardımcı olmak için bu tezde Ward & Searle'den (1990) sürecin kültürleşmesi modeli benimsenecektir.

Türkiye'deki yabancı uyruklu öğrencilerin kültürel adaptasyonu konusu daha önce, Türkiye'de yeterli kadar çalışma konusu olmamıştır. Yapılmış olan çalışmalar da genel yaklaşım sergilemiş, yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına tam olarak odaklanmamıştır. Her yıl katlanarak artan yabancı uyruklu öğrencilerin akademik başarıları, kültürel adaptasyonlarını etkileyen faktörler, karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların çözümü konusunda Türkiye'de yeterince araştırma yapılmamaktadır. Bu nedenlerle bu çalışma, yabancı uyruklu öğrencilerin akademik başarı durumlarını, karşılaştıkları sorunları tespit etmeyi ve çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda çalışmanın alana katkı sağlaması beklenmektedir.

3.2 ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırmanın konusuyla ilgili olan literatür taramasına uygun olarak araştırma modeli ve hipotezler belirlenmiştir. Araştırmanın modeli aşağıda bulunmaktadır.

Şekil 3.1 Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modelinde kültürel adaptasyon bağımlı değişken, cinsiyet ,yaş, gelir, eğitim düzeyi, çalışma durumu, yaşadıkları yer, Türkiye'yi seçme nedeni ve tanıdıkların Türkiye deneyimi bağımsız değişkenler olarak ele alınmıştır.

3.3 ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

Yabancı uyruklu öğrencilerin kültürel adaptasyon seviyesini belirlemek üzerine yapılan şu araştırmanın hipotezleri aşağıdaki şekildedir:

H1_a: Yabancı uyruklu öğrencilerin cinsiyetinin sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H1_b: Yabancı uyruklu öğrencilerin cinsiyetinin akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H2_a: Yabancı uyruklu öğrencilerin yaş grubunun sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H2_b: Yabancı uyruklu öğrencilerin yaş grubunun akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H3_a: Yabancı uyruklu öğrencilerin gelir seviyesinin sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H3_b: Yabancı uyruklu öğrencilerin gelir seviyesinin akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H4_a: Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim düzeyinin sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H4_b: Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim düzeyinin akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H5_a: Yabancı uyruklu öğrencilerin çalışma durumunun sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H5_b: Yabancı uyruklu öğrencilerin çalışma durumunun akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H6_a: Yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadıkları yerin sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H6_b: Yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadıkları yerin akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H7_a: Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'yi seçme nedeninin sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H7_b: Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'yi seçme nedeninin akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H8_a: Yabancı uyruklu öğrencilerin tanıdıklarının Türkiye deneyiminin olup olmasının sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H8_b: Yabancı uyruklu öğrencilerin tanıdıklarının Türkiye deneyiminin olup olmasının akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.

3.4 ARAŞTIRMANIN KISITLARI

Araştırma Türkiyede devlet ve vakıf üniversitelerinde eğitim gören yabancı uyruklu öğrencileri kapsamaktadır. Araştırmaya dahil edilen yabancı öğrencilerin eğitim gördükleri üniversiteler İstanbul Anadolu yakasında bulunduğu için çalışma bu alan ile kısıtlandırılmıştır. Farklı şehirlerde bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinde eğitim görmekte olan yabancı uyruklu öğrenciler araştırmaya dahil edilmemiştir.

Araştırmada nicel yöntemlerden olan anket tekniklerinin kullanılması ve onun gözlem ve mülakat gibi tekniklerle desteklenmemesi nedeniyle, katılımcıların ankette yer alan ifadeleri cevaplarken kendi algılarına en uygun seçeneği işaretledikleri varsayılmıştır.

3.5 ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evreni, Türkiye’de yer alan üniversitelerde eğitimin görmeye devam eden yabancı uyruklu öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışmanın ana külesini kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen, İstanbul Anadolu yakasında bulunan üniversitelerde (Marmara Üniversitesi, Türk Alman Üniversitesi, Üsküdar Üniversitesi ve 29 Mayıs Üniversitesi) lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim görmeye devam eden 4000 yabancı uyruklu öğrenci oluşturmaktadır (<https://istatistik.yok.gov.tr/>).

Örneklem büyüklüğünü tespit etmek için, genelleme için gerekli örneklem sayısı tablosu kullanılmıştır. Bu tabloda evrenin tahmini büyüklüğü, güvenirlilik derecesi, güven aralığı ve belirlenmiş güven güvenilirlik seviyesine ulaşmak için gerekli olan örneklem sayısı bulunmaktadır. Bu tablo sosyal bilimlerde genellikle %5 hata payı ile kabul gören araştırmalar için gerekli olan örneklem sayısı ile ilgili bilgi vermektedir. Tabloya göre %95 güven aralığında 4000 kişilik evren için örneklem sayısı 351 kabul edilmektedir (Ş.C. Saruhan ve A. Özdemirci, 2020, s.201).

$$n = Nt^2pq / (\alpha^2 (N-1) + t^2pq)$$

n: örneklem için gerekli birey sayısı

N: evrendeki birey sayısı

p ve q: evrenin homojenlik seviyesi

t: araştırmada anlamlılık düzeyine göre t tablosundan elde edilen değer

α : kabul edilen hata payı

$$n = 4000(1,96)^2(0,5)(0,5) / ((0,05)^2(4000-1) + 1,96^2(0,5)(0,5)) = 351$$

Araştırmanın anketi İstanbul Anadolu yakasında bulunan üniversitelerin yabancı uyruklu öğrencilerine iletilmiş olup, kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak 357 yabancı uyruklu

öğrenciden veri toplanmıştır. Verilere uygun olarak da, araştırmanın örneklemini 357 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.6 VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ

Nitel veriler kelimeler, resimler veya benzeri veriler gibi sayısal olmayan verilere odaklanır ve genellikle görüşmeler yoluyla toplanırken nicel veriler sayısal verilere odaklanır ve genellikle anketler yoluyla toplanır (Saunders, M., Lewis, P. and Thornhill, A., 2012,). Nicel bir yöntem, bağımsız değişkenler ve bağımlı değişkenler arasındaki ilişkileri araştırmak için uygundur (Creswell, 2009) ve veri sonucunu sayısal olarak ölçer. Standart veri toplama nedeniyle, soruların tüm katılımcılar tarafından benzer şekilde kolayca anlaşılması ve anlaşılması için sorulması hayati önem taşımaktadır (Saunders vd., 2012). Nicel araştırma, bağımlı değişkenimizin nasıl etkilendiğini araştırmak için uygun bir yöntemdir ve mono yöntem kullanılacaktır. Mono yöntem, birincil verilerin, birden fazla veri toplama tekniği kullanan çoklu yöntemle kıyasla, nicel yöntem olan tek bir teknikle toplanıp analiz edileceği anlamına gelir (Saunders ve diğerleri, 2012). Nitel değil nicel araştırmayı kullanarak, çalışılan fenomenin öznel bir anlamını ve anlaşılmasını bulmaya odaklanan nitel bir araştırma yöntemine kıyasla ölçmek ve daha nesnel bir resim elde etmek mümkündür (Saunders ve diğerleri, 2012).

Araştırmada veri toplama aracı olarak, nicel araştırma yöntemi olan anket kullanılmıştır. Anket formu 3 bölümden oluşmaktadır.

İlk bölümde demografik bilgilere yönelik olan 10 soru bulunmaktadır. Anketin birinci bölümünde bulunan sorular cinsiyet, yaş, uyruk, gelir, eğitim düzeyi, bölüm, çalışma durumu, yaşadıkları yer, eğitim amacı ve eğitim deneyimi gibi konuları kapsamaktadır.

Anketin ikinci ve üçüncü bölümünde uygun olarak, yabancı uyruklu öğrencilerin sosyokültürel ve akademik adaptasyon seviyesini belirlemek için, 2011 yılında Hsu C. Tarafından uluslararası öğrencilerin sosyokültürel ve akademik adaptasyonunu ölçmek için geliştirdiği 20 ve 8 ifadeden oluşan, Türkçeye G.Karadilek ve M.A.Kara tarafından uyarlanmış olan, Kültürel Adaptasyon Ölçeğinin Sosyokültürel Adaptasyon ve Akademik Adaptasyon boyutları yer almaktadır. Belirli 20 ifade Sosyokültürel Adaptasyonu ve 8 ifade ise Akademik Adaptasyonu ölçmektedir. (Karadirek, G. ve Kara, M. A., 2021. s.1046-1065). Ankete yer alan 28 ifadeye, (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle Katılıyorum aralıklarında cevaplar alınmıştır.

Anket Google Forms üzerinden oluşturulmuş, ve online platformlar aracılığıyla katılımcılara iletilmiştir. Katılımcılardan ankete gönüllü olarak katılmaları istenmiştir.

3.7 VERİLERİN İSTATİKSEL ANALİZİ

Anket aracıyla veriler toplandıktan sonra, kontrol edilmiş ve düzenlenmiş, ve araştırmacı tarafından verilerin analizi gerçekleştirilmiştir. Toplanmış olan verilerin analizi için, Sosyal Bilimler için İstatiksel Paket, (SPSS) kullanılmıştır.

Demografik verilere, çalışma durumu, yaşama yeri ve tanıdıkların Türkiye deneyiminin olup olupmaması belirleyen değişkenlere frekans analizi uygulanmıştır. Kullanılmış olan ölçeğin güvenilir ve geçerli olduğunu tespit etmek için, Cronbach's Alpha Katsayısı ve Keşifsel Faktör Analizi kullanılmıştır. Toplanmış olan verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için Çarpıklık ve Basıklık değerleri incelenmiştir. Çarpıklık ve Basıklık değerlerinin +1, -1 değerlerinin aralığında olması normallikten sapma olmadığını göstermektedir. (Ş. Büyüköztürk, 2007, s.40) Ve verilerin normal dağıldığına karar verilmiştir. Kültürel Adaptasyonun Sosyo Demografik özelliklere uygun olarak, farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için, T-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One-way ANOVA) kullanılmıştır.

3.8 BULGULAR

3.8.1 Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Katılımcıların demografik özellikleri frekans analizine tabi tutulmuş, elde edilen sonuçlar Tablo 3.1 de gösterilmiştir. Tabloda cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, bölüm/enstitü, çalışma durumu, yaşadığı yer, Türkiye'yi seçme nedeni ve tanıdıklarının Türkiye deneyimlerinin olup olmamasına ilişkin değişkenlere yer verilmiştir.

Tablo 3.1 Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişkenler		Frekans	Yüzde(%)
Cinsiyet	Erkek	178	49,9
	Kadın	179	50,1
Yaş	17-19	39	10,9
	20-22	80	22,4
	23-25	111	31,1
	26-28	80	22,4

	29-31	24	6,7
	32-34	18	5,0
	35+	5	1,4
Gelir Düzeyi (TL)	0-499	16	4,5
	500-999	43	12,0
	1000-1499	119	33,3
	1500-1999	71	19,9
	2000+	108	30,3
Eğitim Düzeyi	Lisans	181	50,7
	Yüksek Lisans	105	29,4
	Doktora	71	19,9
Bölüm/Enstitü	Sosyal Bilimler	76	21,3
	Eczacılık	8	2,2
	Sağlık Bilimleri	27	7,6
	Mühendislik	29	8,1
	Siyasal Bilgiler	11	3,1
	İktisat	14	3,9
	İlahiyat	14	3,9
	Diş Hekimliği	5	1,4
	Tıp	25	7,0
	Fen Edebiyat	12	3,4
	Eğitim	23	6,4
	İşletme	11	3,1
	Mimarlık ve Tasarım	9	2,5
	Fen Bilimleri	26	7,3
	Ziraat	18	5,0
	Orta Doğu ve İslam Ülkeleri Araş.	5	1,4
	Hukuk	3	0,8
	İletişim	10	2,8
	Bankacılık ve Sigortacılık	5	1,4
	İslam Ekonomisi ve Finansı	8	2,2

	Finans	8	2,2
	Veterinerlik	2	0,6
	Türkiyat Araş.	5	1,4
	Nörolojik Bilimler	3	0,8
Çalışma Durumu	Hayır	279	78,2
	Evet – Yarı Zamanlı	52	14,6
	Evet – Tam Zamanlı	26	7,3
Yaşadığı Yer	Yurt	221	61,9
	Ev, Aile veya Akraba yanında	49	13,7
	Ev, Kira	83	23,2
	Kendi Ülkemde	4	1,1

Tablo 3.1’de gösterildiği üzere, cinsiyete göre araştırmaya katılanların dağılımları dengelidir. Katılımcıların %49,9’unun erkek, %50,1’nin kadın olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların %10,9’unun 17-19 yaş aralığında, %22,4’ünün 20-22 yaş aralığında, %31,1’inin 23-25 yaş aralığında, %22,4’ünün 26-28 yaş aralığında, %6,7’sinin 29-31 yaş aralığında, %5,0’inin 32-34 yaş aralığında ve %1,4’ünün 35 yaş üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Görüldüğü üzere, anketi yanıtlayanların büyük bir kısmının 23-25 yaş aralığında olduğu anlaşılmaktadır. Anketi cevaplayanların %4,5’i 0-499, %12,0’i 500-999, %33,3’ü 1000-1499, %19,9’nun 1500-1999, %30,3’ünün 2000 TL ve üzeri gelirleri bulunmaktadır. Eğitim düzeyi açısından incelediğimizde, araştırmaya katılanların neredeyse yarısının (%50,7) lisans öğrencileri olduğu, %29,4’ünün yüksek lisans ve %19,9’unun doktora düzeyinde öğrenciler olduğunu görmekteyiz. Bu öğrenciler ağırlıklı olarak, Sosyal Bilimler (%21,3), Mühendislik (%8,1), Sağlık Bilimleri (%7,6), Fen Bilimleri (%7,3) ve Tıp (%7,0) bölümü/enstitüsü öğrencileridir. Katılımcıların büyük bir kısmının (%78,2), çalışmamakta olduğu, %14,6’sının yarı zamanlı ve %7,3’ünün tam zamanlı çalışmakta olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların %61,9’u yurtda, %13,7’si aile veya akraba yanında, %23,2’sinin kirada ve %1,1’nin kendi ülkesinde yaşamaktadır.

Tablo 3.2 Katılımcıların Uyrukları

Uyruk	Frekans	Yüzde(%)
Afganistan	11	3,1

Arnavutluk	18	5,0
Azerbaycan	19	5,3
Bangladeş	13	3,6
Benin	2	0,6
Bosna Hersek	6	1,7
Bulgaristan	1	0,3
Cezayir	9	2,5
Cibuti	2	0,6
Çad	4	1,1
Çin	3	0,8
Endonezya	5	1,4
Etiyopya	5	1,4
Fas	8	2,2
Fil Dişi Sahili	1	0,3
Filistin	7	2,0
Gana	2	0,6
Gine	5	1,4
Gürcistan	8	2,2
İrak	12	3,4
İran	11	3,1
Karadağ	7	2,0
Kazakistan	11	3,1
Kenya	2	0,6
Kırgızistan	7	2,0
KKTC	5	1,4
Kongo	3	0,8
Kosova	8	2,2
Kuzey Makedonya	9	2,5
Libya	2	0,6
Lübnan	4	1,1
Malezya	6	1,7

Mali	2	0,6
Mısır	10	2,8
Moğolistan	2	0,6
Movritanya	4	1,1
Nijerya	4	1,1
Özbekistan	11	3,1
Pakistan	5	1,4
Romanya	2	0,6
Rusya Federasyonu	5	1,4
Senegal	5	1,4
Sırbistan	10	2,8
Sierra Leone	5	1,4
Somali	9	2,5
Sudan	6	1,7
Suriye	7	2,0
Suudi Arabistan	2	0,6
Tacikistan	8	2,2
Tanzaniya	3	0,8
Tayland	2	0,6
Tunus	9	2,5
Türkmenistan	5	1,4
Ukrayna	5	1,4
Ürdün	6	1,7
Venezuela	1	0,3
Vietnam	1	0,3
Yemen	9	2,5
Yunanistan	3	0,8

Tablo 3.2’de katılımcıların uyruğu belirtilmiştir, katılımcılar arasında Azerbaycan (%5,3), Arnavutluk (%5,0), Banqladeş (%3,6), İrak (%3,4), Özbekistan (%3,1), Afganistan (%3,1), İran (%3,1) ve Kazakistan (%3,1) gibi ülke vatandaşları çoğunluktadır.

Tablo 3.3 Diğer Değişkenlerin Frekans Analizleri

Değişkenler		Frekans	Yüzde (%)
Türkiye ' yi seçme n nedeni	Uygun yaşam maliyeti	42	11,8
	Kültürel yakınlık veya çeşitlilik	100	28,0
	Yüksek eğitim standartları	183	51,3
	Dini olarak yakınlık	32	9,0
Tanıdıkların Türkiye deneyimi	Evet	181	50,7
	Hayır	176	49,3

Tablo 3.3'ü incelediğimizde, katılımcıların yarısının (%51,3) Türkiye'yi yüksek eğitim standartlarından dolayı tercih ettiğini görmekteyiz. Katılımcıların %28,0'i kültürel yakınlık veya çeşitlilik, %11,8'i uygun yaşam maliyeti, %9,0'u dini olarak yakınlık sebebiyle, Türkiye'yi eğitim görmek için tercih etmiştir. Katılımcıların %50,7'sinin tanıdıklarının Türkiye deneyimi bulunurken, %49,3'ünün Türkiye deneyimi bulunmadığını görmekteyiz.

3.8.2 Kültürel Adaptasyon Ölçeğine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Araştırmada bulunan kültürel adaptasyon ölçeğine ilişkin olarak, tanımlayıcı istatistiklerden ortalama, standart sapma, varyans, çarpıklık ve basıklık değerleri hesaplanmıştır.

Tablo 3.4 Kültürel Adaptasyon Ölçeğine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Madde No	Ortalama	Standart Sapma	Varyans	Çarpıklık	Basıklık
SKU1	3,605	1,314	1,728	-,830	-,498
SKU2	3,347	1,264	1,598	-,517	-,850
SKU3	2,944	1,352	1,828	,068	-1,222
SKU4	3,826	1,092	1,194	-1,235	1,032
SKU5	3,338	1,224	1,500	-,440	-,829
SKU6	3,742	1,149	1,321	-,789	-,197
SKU7	3,958	1,156	1,338	-1,210	,690

SKU8	3,719	1,210	1,466	-,776	-,336
SKU9	3,196	1,311	1,720	-,307	-1,097
SKU10	3,848	1,180	1,393	-1,065	,316
SKU11	3,352	1,242	1,544	-,482	-,790
SKU12	3,120	1,267	1,606	-,170	-1,088
SKU13	4,028	1,093	1,196	-,22	,921
SKU14	3,336	1,315	1,729	-,453	-,993
SKU15	3,229	1,308	1,711	-,318	-,1076
SKU16	3,330	1,209	1,463	-,436	-,769
SKU17	3,095	1,246	1,553	-,251	-1,045
SKU18	2,910	1,262	1,593	-,083	1.115
SKU19	3,537	1,225	1,502	-,534	-,734
SKU20	3,229	1,308	1,711	-1,322	1,045
AU1	3,635	2,211	1,468	-,864	-,205
AU2	3,890	1,110	1,232	-1,220	,919
AU3	3,728	1,195	1,429	-,743	-,474
AU4	3,498	1,148	1,318	-,557	-,522
AU5	3,540	1,161	1,499	-1,322	-,545
AU6	3,406	1,289	1,663	-,411	-1,007
AU7	3,812	1,171	1,372	-1,054	,336
AU8	3,708	1,184	1,404	-,847	-,166

Tablo 3.4'te kültürel adaptasyon ölçeğinde yer alan ifadelerle ilişkin ortalama, standart sapma, varyans, çarpıklık ve basıklık değerleri belirtilmiştir. Katılımcıların vermiş oldukları cevaplardan ortalama değerlerin 2,910 ile 3,958 arasında değiştiği görülmektedir. Çarpıklık ve basıklık değerleri bakıldığında zaman verilerinin normal dağılım gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

3.8.3 Kültürel Adaptasyonu Ölçmeye Yönelik İfadelere İlişkin Faktör Analizi Sonuçları

Faktör analizi gerçekleştirilmeden önce, verilerin faktör analizine uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ve Bartlett testi yapılmıştır. Bu analizlerle ilgili bulunan sonuçlar Tablo 3.5’te gösterilmiştir.

Tablo 3.5 KMO and Bartlett’s Testi Sonuçları

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,934
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	5618,
		744
	Df	378
	Sig.	,000

Tablo 3.5’te yer alan Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy testinin sonucunun $0,934 > 0,5$ olması faktör analizi için kullandığımızın verileri homojen olduğunu göstermektedir. Yine aynı tabloda Bartlett Test of Sphericity Sig.=0,000 olması da kullanılan değişkenlerin anlamlılığının göstergesidir.

Literatüre uygun olarak, 20 ve 8 ifadeden oluşan Sosyokültürel ve Akademik Adaptasyon Ölçeğine asal bileşenler analizi varimax rotasyonu ile uygulanmıştır.

Faktörleri düzenlemek için faktör yük değerleri 0,5’in altına düşen ve faktör dağılımını olumsuz etkileyen 2 ifade çıkarılmıştır. Çıkarılan ifadeler Tablo 3.6’da gösterilmiştir.

Tablo 3.6 Faktör Analizinden Sonra Çıkarılan İfadeler

	Ölçekten Çıkarılan İfade
sku20	Sevdiğim yiyecekleri kolayca bulabildim
au5	Fakültedeki ve diğer bölümlerdeki öğrencilerle iletişimim iyidir

İşlemden sonra ölçeğin KMO değeri ,935 olarak hesaplanmıştır. Yeni değerler Tablo 3.7’de gösterilmiştir.

Tablo 3.7 Faktör Analizi Sonrası KMO and Bartlett's Testi Sonuçları

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,935
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	5336,862
	df	325
	Sig.	,000

Faktör Analizinin tekrarlanmasıdan sonra faktörler düzenlenmiştir, yeni halini Tablo 3.8'te görmek mümkündür.

Tablo 3.8 Faktör Analizi Sonrası Kültürel Adaptasyon Ölçeğinin Dağılımları

Değişken	Faktör	İfade	Ağırlık	Açıklayıcılık
Kültürel Adaptasyon	Sosyokültürel Adaptasyon	sku9	,708	41,984
		sku2	,700	
		sku14	,686	
		sku3	,683	
		sku15	,678	
		sku1	,676	
		sku5	,675	
		sku17	,668	
		sku16	,656	
		sku12	,651	
		sku18	,650	
		sku4	,646	
		sku19	,584	
		sku11	,583	
		sku13	,559	
		sku6	,546	
sku8	,518			
Kültürel Adaptasyon		au1	,823	
		au2	,793	

		au8	,779	
		au7	,748	
	Akademik	au4	,697	
	Adaptasyon	au3	,673	9,116
	Ve Genel	au6	,607	
		sku10	,530	
		sku7	,522	

Tablo 3.8’da yer alan faktör analizi sonuçlarına göre Kültürel Adaptasyon ölçeği ile ilgili ifadeler 2 boyuttan oluşmakta ve toplam varyansın %51,100’ini bu alt boyutlar açıklamaktadır. Faktörlerin varyans dağılımları Tablo 3.8’te listelenmiştir.

3.8.4 Kültürel Adaptasyonu Ölçmeye Yönelik İfadelere İlişkin Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Faktör analizinden sonra faktörler isimlendirilmiştir, ve her faktör için ayrı ayrı güvenilirlik testi yapılmıştır. Analiz sonucu belirlenen Cronbach’s Alpha Değerleri Tablo 3.9’da gösterilmiştir.

Tablo 3.9 Kültürel Adaptasyon Ölçeği Faktör Analizi Sonrası Faktörlerin Güvenilirlik Analizi

Faktör İsmi	Cronbach’s Alpha Değeri
Sosyokültürel Adaptasyon Boyutu	,931
Akademik Adaptasyon Boyutu	,891

Tabloyu incelediğimizde Cronbach’s Alpha Katsayısının ilk faktör için, 0,931 ve ikinci faktör 0,891 olduğunu görmekteyiz. Sosyal Bilimlerde bu değerin 0,5’ten büyük olması Kabul edilebilirdir, bu yüzden analizi sonuçlarına göre her iki faktör de güvenilirdir.

3.8.5 Sosyo-Demografik Özellikler ile Kültürel Adaptasyon Arasında İlişki

Sosyo-demografik özelliklerin kültürel adaptasyona olan etkilerini incelemek amacı ile T Testi ve Anova testlerine kullanılmıştır.

Cinsiyet

Cinsiyet değişkeni ile sosyokültürel adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız iki örnek T testi sonuçları aşağıda bulunmaktadır.

Tablo 3.10 Sosyokültürel Adaptasyon ile Cinsiyet Değişkeni Arasındaki İlişki-T Testi

		Bağımsız Örneklem Testi								
		Ortalamanın Eşitliği için t-testi								
		95% Fark Aralığında Standart Güven Oranı								
		F	Sig.	t	Df	Sig. (2 tailed)	Ortalama farkı	Std. Hata Farkı	Alt	Üst
SKU	Varyanslar eşit kabul edildiğinde	5,849	,016	,078	355	,938	-,00703	,09071	-,18542	,17136
	Varyanslar eşit kabul edildiğinde			,077	341,951	,938	-,00703	,09075	-,18554	,17148

Tablo 3.11 Kadın – Erkek arasında Sosyokültürel Adaptasyon

cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
				Ort

SKU	Erkek	178	3,3883	,93497	,07008
	Kadın	179	3,3953	,77151	,05767

Tablo 3.10'u incelediğimizde Sig. (2-tailed) $0,938 > 0,05$ olduğundan sosyokültürel adaptasyon değişkeni ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir etki olmadığını görmekteyiz. Tablo 3.11'de görüldüğü gibi kadınların ve erkeklerin ortalama değeri birbirlerine oldukça yakın değerler olmaları sebebiyle sosyokültürel adaptasyon yabancı uyruklu öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık göstermemektedir.

Cinsiyet değişkeni ile akademik adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız iki örnek T testi sonuçları aşağıda bulunmaktadır.

Tablo 3.12 Akademik Adaptasyon ile Cinsiyet Değişkeni Arasındaki İlişki-T Testi

		Bağımsız Örneklem Testi									
		Varyans Eşitliği için Levene's Testi				Ortalamanın Eşitliği için t-testi					
		F	Sig.	t	Df	Sig. (2-tailed)	Ortalama farkı	Std. Hata Farkı	95% Fark Aralığınd a Güven Oranı		
									Alt	Üst	
AU	Varyanslar eşit kabul edildiğinde	1,577	,210	,962	355	,337	-,08809	,09161	-,26825	,09207	

Varyanslar eşit kabul edilmediğinde			,961	351,680	,337	-,08809	,09163	-,26830	,09213
-------------------------------------	--	--	------	---------	------	---------	--------	---------	--------

Tablo 3.13 Kadın – Erkek arasında Akademik Adaptasyon

	cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
			a		Ort
AU	erkek	178	3,6767	,90431	,06778
	kadın	179	3,7647	,82497	,06166

Tablo 3.12’i incelediğimizde Sig. (2-tailed) $0,337 > 0,05$ olduğundan akademik adaptasyon değişkeni ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir etki olmadığını görmekteyiz. Tablo 3.13’de görüldüğü gibi kadınların ve erkeklerin ortalama değeri birbirlerine oldukça yakın değerler olmaları sebebiyle akademik adaptasyon yabancı uyruklu öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık göstermemektedir.

Yaş

Yaş değişkeni ile sosyokültürel adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan One-Way Anova testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.14 Sosyokültürel Adaptasyon ile Yaş Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova

SKU	Gruplar Arasında	Kareler	df	Ortalama	F	Sig.
		toplamı		Karesi		
	Gruplar	9,751	6	1,625	2,26	,037
	Gruplar	250,934	350	,717	7	
	İçinde					
	Total	260,685	356			

Tablo 3.14'te Sigma ,037 < 0,05 olduğundan gruplar arası anlamlı farklılık vardır. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için, varyans homojen dağıldığından (0,328 > 0,05), Tukey testi gerçekleştirilmiştir. Tukey testi sonucunda; yaş grupları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Yabancı uyruklu öğrenilerin yaşı küçüldükçe, sosyokültürel adaptasyon becerileri de yükselmektedir. Bu durumda sosyokültürel adaptasyon yabancı uyruklu öğrencilerin yaşına göre farklılık göstermektedir.

Yaş değişkeni ile akademik adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan One-Way Anova testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.15: Akademik Adaptasyon ile Yaş Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova

		Kareler toplamı	Df	Ortalama Karesi	F	Sig.
AU	Gruplar Arasında	8,448	6	1,408	1,90 9	,079
	Gruplar İçinde	258,135	350	,738		
	Total	266,583	356			

Tablo 3.15'te Sigma ,079 > 0,05 olduğundan gruplar arası anlamlı farklılık saptanmamıştır. Bu durumda akademik uyum düzeyi yabancı öğrencilerin yaş grubuna göre farklılık göstermemektedir.

Gelir düzeyi

Gelir düzeyi ile sosyokültürel adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan One-Way Anova testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.16: Sosyokültürel Adaptasyon ile Gelir Düzeyi Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova

		Kareler toplamı	Df	Ortalama Karesi	F	Sig.
SKU	Gruplar Arasında	7,338	4	1,834	2,54 9	,039
	Gruplar İçinde	253,347	352	,720		
	Total	260,685	356			

Tablo 3.16’da Sigma ,039 < 0,05 olduğundan gruplar arası anlamlı farklılık vardır. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için, varyans homojen dağıldığından (0,254 > 0,05), Tukey testi gerçekleştirilmiştir. Tukey testi sonucunda; gelir düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Yabancı uyruklu öğrenilerin gelirleri çoğaldıkça, sosyokültürel adaptasyon becerileri de yükselmektedir. Bu durumda sosyokültürel adaptasyon yabancı uyruklu öğrencilerin gelir düzeyine göre farklılık göstermektedir.

Gelir düzeyi ile akademik adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan One-Way Anova testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.17: Akademik Adaptasyon ile Gelir Düzeyi Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova

		Kareler toplamı	Df	Ortalama Karesi	F	Sig.
AU	Gruplar Arasında	10,827	4	2,707	3,72 5	,006
	Gruplar İçinde	255,755	352	,727		
	Total	266,583	356			

Tablo 3.17’de Sigma ,006 < 0,05 olduğundan gruplar arası anlamlı farklılık vardır. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için, varyans homojen dağıldığından (0,243 > 0,05), Tukey testi gerçekleştirilmiştir. Tukey testi sonucunda; gelir düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Yabancı uyruklu öğrenilerin gelirleri çoğaldıkça, akademik adaptasyon becerileri de yükselmektedir. Bu durumda akademik adaptasyon yabancı uyruklu öğrencilerin gelir düzeyine göre farklılık göstermektedir.

Eğitim Düzeyi

Eğitim düzeyi ile sosyokültürel adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan One-Way Anova testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.18: Sosyokültürel Adaptasyon ile Eğitim Düzeyi Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova

		Kareler toplamı	df	Ortalama Karesi	F	Sig.
SKU	Gruplar Arasında	,382	2	,191	,260	,771
	Gruplar İçinde	260,303	354	,735		
	Total	260,685	356			

Tablo 3.18’te Sigma ,771 > 0,05 olduğundan gruplar arası anlamlı farklılık saptanmamıştır. Bu durumda sosyokültürel adaptasyon düzeyi yabancı öğrencilerin eğitim düzeyine göre farklılık göstermemektedir.

Eğitim düzeyi ile akademik adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan One-Way Anova testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.19: Akademik Adaptasyon ile Eğitim Düzeyi Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova

		Kareler toplamı	df	Ortalama Karesi	F	Sig.
AU	Gruplar Arasında	6,076	2	3,038	4,12 8	,017
	Gruplar İçinde	260,507	354	,736		
	Total	266,583	356			

Tablo 3.19’da Sigma ,017 < 0,05 olduğundan gruplar arası anlamlı farklılık vardır. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu saptamak amacıyla, varyans homojen dağıldığından (0,178 > 0,05), Tukey testi yapılmıştır. Tukey testi sonucunda; yalnızca “lisans” ve “doktora” grupları arasında anlamlı farklılık vardır. Anlamlı farklılığın gruplar arasında dağılımını incelemek için ortalama değerler tespit edilmiştir. Buna göre doktora öğrenciler grubu 3,34 değerine sahip iken lisans öğrencileri grubu ise 1,64 değerine sahiptir. Yani analiz sonucuna göre doktora öğrencilerinin akademik adaptasyonu lisans öğrencilerine göre daha yüksektir. Bu durumda akademik adaptasyon eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir.

Çalışma Durumu

Çalışma durumu ile sosyokültürel adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan One-Way Anova testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.20: Sosyokültürel Adaptasyon ile Çalışma Durumu Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova

		Kareler toplamı	df	Ortalama Karesi	F	Sig.
SKU	Gruplar Arasında	,109	2	,054	,074	,929
	Gruplar İçinde	260,576	354	,736		
	Total	260,685	356			

Tablo 3.20’de Sigma ,929 > 0,05 olduğundan gruplar arası anlamlı farklılık saptanmamıştır. Bu durumda sosyokültürel adaptasyon düzeyi yabancı öğrencilerin çalışma durumuna göre farklılık göstermemektedir.

Çalışma durumu ile akademik adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan One-Way Anova testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.21: Akademik Adaptasyon ile Çalışma Durumu Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova

		Kareler toplamı	df	Ortalama Karesi	F	Sig.
AU	Gruplar Arasında	,192	2	,096	,127	,880
	Gruplar İçinde	266,391	354	,753		
	Total	266,583	356			

Tablo 3.21’de Sigma ,880 > 0,05 olduğundan gruplar arası anlamlı farklılık saptanmamıştır. Bu durumda akademik adaptasyon düzeyi yabancı öğrencilerin çalışma durumuna göre farklılık göstermemektedir.

Öğrencilerin Yaşadıkları Yer

Öğrencilerin yaşadıkları yer ile sosyokültürel adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan One-Way Anova testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.22: Sosyokültürel Adaptasyon ile Öğrencilerin Yaşadıkları Yer Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova

		Kareler toplamı	df	Ortalama Karesi	F	Sig.
SKU	Gruplar Arasında	1,607	3	,536	,730	,535
	Gruplar İçinde	259,078	353	,734		
	Total	260,685	356			

Tablo 3.22’de Sigma ,535 > 0,05 olduğundan gruplar arası anlamlı farklılık saptanmamıştır. Bu durumda sosyokültürel adaptasyon düzeyi yabancı öğrencilerin yaşadıkları yere göre farklılık göstermemektedir.

Öğrencilerin yaşadıkları yer ile akademik adaptasyonu arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan One-Way Anova testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.23 Akademik Adaptasyon ile Öğrencilerin Yaşadıkları Yer Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova

		Kareler toplamı	df	Ortalama Karesi	F	Sig.
AU	Gruplar Arasında	1,953	3	,651	,869	,458
	Gruplar İçinde	264,629	353	,750		
	Total	266,583	356			

Tablo 3.23’de Sigma ,458 > 0,05 olduğundan gruplar arası anlamlı farklılık saptanmamıştır. Bu durumda akademik adaptasyon düzeyi yabancı öğrencilerin yaşadıkları yere göre farklılık göstermemektedir.

Türkiye’yi Seçme Nedeni

Öğrencilerin Türkiye’yi eğitim için seçme nedeni ile sosyokültürel adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan One-Way Anova testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.24: Sosyokültürel Adaptasyon ile Türkiye’yi Seçme Nedeni Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova

		Kareler toplamı	df	Ortalama Karesi	F	Sig.
SKU	Gruplar	6,420	3	2,140	2,97	,032
	Arasında				1	
	Gruplar	254,266	353	,720		
	İçinde					
Total		260,685	356			

Tablo 3.24’de Sigma ,032 < 0,05 olduğundan gruplar arası anlamlı farklılık vardır. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu saptamak amacıyla, varyans homojen dağıldığından (0,111 > 0,05), Tukey testi yapılmıştır. Tukey testi sonucunda; uygun yaşam maliyeti ve yüksek eğitim standartları, dini yakınlık ve eğitim standartları nedeniyle Türkiye’yi eğitim için tercih eden gruplar arasında anlamlı farklılık vardır. Anlamlı farklılığın gruplar arasında dağılımını incelemek için ortalama değerler tespit edilmiştir. Buna göre eğitim standartları grubu 3,21 değerine sahip iken, dini yakınlık grubu 1,99 uygun yaşam maliyeti grubu ise 1,56 değerine sahiptir. Yani analiz sonucuna göre yüksek eğitim standartları için Türkiye’de eğitimi seçen bireyler dini yakınlık veya uygun yaşam maliyeti yüzünden burada okumayı seçen bireylere göre daha iyi sosyokültürel adaptasyon sağlıyorlar. Bu durumda sosyokültürel adaptasyon Türkiye’yi eğitim için seçme nedenine göre farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin Türkiye’yi eğitim için seçme nedeni ile akademik adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan One-Way Anova testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.25: Akademik Adaptasyon ile Türkiye’yi Seçme Nedeni Değişkeni Arasındaki İlişki-Anova

		Kareler toplamı	Df	Ortalama Karesi	F	Sig.
SKU	Gruplar	2,246	3	,749	1,00	,393
	Arasında				0	

Gruplar	264,336	353	,749		
İçinde					
Total	266,583	356			

Tablo 3.25'te Sigma ,393 > 0,05 olduğundan gruplar arası anlamlı farklılık saptanmamıştır. Bu durumda akademik adaptasyon düzeyi yabancı öğrencilerin eğitim için Türkiye'yi seçme nedenlerine göre farklılık göstermemektedir.

Tanıdıkların Türkiye Deneyimi

Tanıdıkların Türkiye deneyimi olup olmasını belirleyen değişken ile sosyokültürel adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız iki örnek T testi sonuçları aşağıda bulunmaktadır.

Tablo 3.26 Sosyokültürel Adaptasyon ile Tanıdıkların Türkiye Deneyimi Değişkeni Arasındaki İlişki-T Testi

Bağımsız Örneklem Testi										
Varyans Eşitliği için Levene's Testi										
Ortalamanın Eşitliği için t-testi										
95% Fark Aralığında Güven Oranı										
Sig. (2-tailed)										
Std. Hata Farkı										
Ortalama farkı										
Df										
T										
Sig.										
F										
Alt										
Üst										
SKU	Varyanslar eşit kabul edildiğinde	,574	,449	2,094	355	,037	-,18876	,09016	-,36608	-,01145

Varyanslar eşit kabul edildiğinde			2,096	354,227	,037	-,18876	,09007	-,36590	-,01163
-----------------------------------	--	--	-------	---------	------	---------	--------	---------	---------

Tablo 3.27 Türkiye Deneyimleri Olan Tanıdıklara göre Sosyokültürel Adaptasyon

	cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ort
SKU	Evet	176	3,29	,81881	,06172
	Hayır	181	2,48	,88248	,06559
			61		
			49		

Tablo 3.27'i incelediğimizde Sig. (2-tailed) $0,037 < 0,05$ olduğundan sosyokültürel adaptasyon değişkeni ile Tanıdıkların Türkiye Deneyimi Değişkeni arasında anlamlı bir etki olduğunu görmekteyiz.

Tablo 3.27'de görüldüğü gibi evet ve hayır seçeneklerinin ortalama değeri birbirlerine uzak değerler olmaları sebebiyle sosyokültürel adaptasyon tanıdıkların Türkiye deneyime göre farklılık göstermektedir.

Tanıdıkların Türkiye deneyimi olup olmamasını belirleyen değişken ile akademik adaptasyon arasında ilişki olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız iki örnek T testi sonuçları aşağıda bulunmaktadır.

Tablo 3.28 Akademik Adaptasyon ile Tanıdıkların Türkiye Deneyimi Değişkeni Arasındaki İlişki-T Testi

		Bağımsız Örneklem Testi								
		Ortalamanın Eşitliği için t-testi								
		Varyans Eşitliği için Levene's Testi			Ortalamanın Eşitliği için t-testi					95% Fark Aralığınd a Güven Oranı
		F	Sig.	T	Df	Sig. (2 tailed)	Ortalama farkı	Std. Hata Farkı	Alt	Üst
AU	Varyanslar eşit kabul edildiğinde	,292	,256	-1,372	355	,171	-,12549	,09149	-,30543	,05445
	Varyanslar eşit kabul edildiğinde			-1,370	352,447	,171	-,12549	,09157	-,30558	,05460

Tablo 3.29 Türkiye Deneyimleri Olan Tanıdıklara göre Sosyokültürel Adaptasyon

	cinsiyet	N	Ortalama	Std. Hata	
			Ortalama	Std. Sapma	Ortalama
AU	Evet	176	3,2961	,81881	,06172
	Hayır	181	3,4849	,88248	,06559

Tablo 3.28’i incelediğimizde Sig. (2-tailed) 0,171 > 0,05 olduğundan akademik adaptasyon değişkeni ile Tanıdıkların Türkiye Deneyimi Değişkeni arasında anlamlı bir etki olmadığını görmekteyiz. Tablo 3.29’da görüldüğü gibi evet ve hayır seçeneklerinin ortalama değeri birbirlerine yakın değerler olmaları sebebiyle akademik adaptasyon tanıdıkların Türkiye deneyime göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.30’da, uygulanan, T testi ve Anova testleri sonucunda kabul veya reddedilen hipotez hipotezler görülmektedir.

Tablo 3.30 Hipotez Testlerinin Sonuçları

Hipotezler	Sonuç
H1a: Yabancı uyruklu öğrencilerin cinsiyetinin sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Red
H1b: Yabancı uyruklu öğrencilerin cinsiyetinin akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Red
H2a: Yabancı uyruklu öğrencilerin yaş grubunun sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Kabul
H2b: Yabancı uyruklu öğrencilerin yaş grubunun akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Red
H3a: Yabancı uyruklu öğrencilerin gelir seviyesinin sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Kabul
H3b: Yabancı uyruklu öğrencilerin gelir seviyesinin akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Kabul
H4a: Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim düzeyinin sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Red
H4b: Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim düzeyinin akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Kabul
H5a: Yabancı uyruklu öğrencilerin çalışma durumunun sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Red
H5b: Yabancı uyruklu öğrencilerin çalışma durumunun akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Red

H6a: Yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadıkları yerin sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Red
H6b: Yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadıkları yerin akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Red
H7a: Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’yi seçme nedeninin sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Kabul
H7b: Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’yi seçme nedeninin akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Red
H8a: Yabancı uyruklu öğrencilerin tanıdıklarının Türkiye deneyiminin olup olmasının sosyokültürel adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Kabul
H8b: Yabancı uyruklu öğrencilerin tanıdıklarının Türkiye deneyiminin olup olmasının akademik adaptasyon üzerinde anlamlı etkisi vardır.	Red

SONUÇ

İster kısa vadeli, ister kültürlerarası anlayış kazanmak ve/veya dili öğrenmek için başka bir ülkede birkaç ay, isterse bir dereceyi tamamlamak için farklı bir ülkeye taşınmak için uzun vadeli olsun, yurtdışında eğitim yaygın bir uygulamaya dönüşmeye başlamıştır. Her yıl binlerle öğrenci kendi ülkesinin sınırlarını aşarak, başka ülkelere eğitimini sürdürmek için göç ediyor. Sonuç olarak, ülkelerdeki uluslararası öğrenci sayısı yıldan yıla artıyor. Başka ülkelere göç eden öğrenciler kendilerini yeni bir kültürel dönüşüm sürecinin içinde buluyor, ve bu da beraberinde kültürel adaptasyon problem ve onunla birlikte ortaya çıkan sorunları getire biliyor.

Bu çalışmada da yabancı uyruklu öğrencilerin kendi ülkelerinden eğitim amacıyla Türkiye'ye göç ettiklerinde yaşadıkları kültürel adaptasyon süreci ve onu etkileyen faktörler incelenmiştir. İlk olarak literatür araştırması yapılmış, ve daha sonra kültürel adaptasyonla ilgili kavramlara tezin literatür kısmında açıklanmıştır. Çalışmada verilerin toplanması için anket yöntemi kullanılmıştır. "Google Forms"da oluşturulan anket öğrencilere online platformlar üzerinde iletilmiştir.

Türkiye yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim görmek için en çok tercih ettiği ülkelerden birisidir. 2020-2021 yılının istatistiklerini incelediğimizde, 223952 (<https://istatistik.yok.gov.tr/>) yabancı uyruklu öğrencinin Türkiye'de eğitim görmeye devam ettiğini görmekteyiz. Türkiye'nin yabancı uyruklu öğrenciler tarafından eğitim için seçilmesi, yüksek eğitim standartları, kültürel yakınlık veya çeşitlilik, uygun yaşam maliyeti, dinsel yakınlık vb. nedenlerle ilgilidir. Kendi ülkelerinden eğitim için Türkiye'ye göç eden öğrenciler de yeni kültürel deneyimle karşı karşıya kalmaktadır, bu sebeple kültürel adaptasyon süreci çok önemli role sahiptir. Artan öğrenci hareketliliği ile birlikte değerlendirilmesi ve araştırılması gereken adaptasyon zorlukları ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, araştırma yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'de deneyimlediği kültürel adaptasyon sürecini ve onu etkileyen faktörleri incelemeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın birinci bölümünde öncelikle şu zamana kadar literatürde yer alan konuyla ilgili temel kavramlar olan kültür kavramı, onun özellikleri, boyutları, kültürel adaptasyon, onun tarihi gelişimi, aşamaları ve modelleri açıklandı.

İkinci bölümde sosyokültürel adaptasyon, onu etkileyen faktörler, akademik adaptasyon, onu etkileyen faktörler ve din engellerinin sosyokültürel ve akademik adaptasyona olan etkileri ilgili genel bilgiler verildi.

Üçüncü bölümde araştırmanın amacı, önemi, modeli, hipotezleri, kısıtları, evreni, örnekleme, veri toplama yöntemi, demografik bulguları göstermek için kullanılan frekans analizi, ölçeğin güvenilirliği ve geçerliliğini test etmek için kullanılan Cronbach's Alpha Katsayısı ve Keşifsel Faktör Analizinin Ve T-test , Anova analizi sonuçlarının üzerinde duruldu.

Amaç doğrultusunda, Türkiye'de eğitim gören, 357 öğrenciden anket yöntemiyle veriler toplanmıştır. Sosyokültürel ve Akademik Adaptasyon Alt boyutlarını kendinde barındıran, kültürel adaptasyon ölçeği kullanılmıştır. Toplanmış olan verilerin analizi sonuçlarına uygun bulgular aşağıdaki gibidir.

Araştırmaya 179 kadın ve 178 erkek öğrenci katılmıştır. Katılımcıların yaş aralığı genellikle 20-28 aralığındadır. Katılımcıların yaklaşık olarak yarısından çoğu lisans öğrencileridir ve aylık ortalama gelirleri genel olarak, 1000-2000 TL arasında değişmektedir.

Öğrenciler ağırlıklı olarak, Sosyal Bilimler, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Fen Bilimleri ve Tıp öğrencileridir. Anketi cevaplayanların büyük bir şuan çalışmamakta olduğunu ve yurtda yaşadığını belirtmiştir. Azerbaycan, Arnavutluk, Bangladeş ve İrak gibi ülkelerden gelen öğrenciler çoğunluk teşkil etmektedir.

Katılımcıların yarısından daha çoğu Türkiye'de eğitim görme sebebini yüksek eğitim standartları olarak, belirtmiştir. Aynı şekilde, katılımcıların yarısından fazlasının tanıdıkları daha önce Türkiye'de eğitim görmüştür.

Çalışmada kullanılan ölçeğe güvenilirlik ve faktör analizi yapılmıştır, ve ölçeğin güvenilir olduğu belirlenmiştir. Daha sonra ölçekte yer alan boyutlar (Sosyokültürel Adaptasyon ve Akademik Adaptasyon) ile sosyo-demografik özellikler arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek adına Bağımsız T Testi ve Tek Yönlü ANOVA analizi yapılmıştır.

Araştırmada T testi analizi sonucunda Sosyokültürel Adaptasyon ve Akademik Adaptasyon boyutu cinsiyete göre farklılık göstermemektedir. Fakat, Paksoy, H. M., Paksoy, S., ve Özçalıcı, M. (2012) tarafından yapılmış olan araştırma, adaptasyon sürecinin cinsiyete göre farklılık gösterdiğini bulmuştur ki, sonuçlar bu araştırma sonuçlarıyla çelişmektedir. Kyalo ve Chumba

(2011) tarafından yapılan çalışmada, kız ve erkek öğrencilerin sosyal ve akademik uyumları arasında fark olmadığı gözlemlenmiştir ki, sonuçlar bu araştırma tarafından desteklenmektedir.

ANOVA testi sonucunda yaş değişkenine uygun olarak, sosyokültürel adaptasyonun farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Yabancı uyruklu öğrenciler yaşı büyüdükçe, sosyokültürel adaptasyon becerileri düşmektedir. Ancak Özçetin (2013) tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarına göre yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal uyumlarında yaş değişkenine göre genel olarak anlamlı bir farklılık yoktur. Akademik adaptasyon ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Yapılan ANOVA ve Tukey testi sonucunda gelir düzeyi ve sosyokültürel ve akademik adaptasyon boyutu arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Yabancı uyruklu öğrencilerin gelirlerinin yükselmesi sonucunda sosyokültürel ve akademik adaptasyon becerilerinin de yükseldiği sonucuna varılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda eğitim düzeyi ve sosyokültürel adaptasyon arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Fakat akademik adaptasyon boyutu ile eğitim düzeyi arasında anlamlı farklılık vardır. Yapılan Tukey testi sonuçlarına uygun olarak, doktora düzeyinde eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilerin lisans öğrencilerine kıyasla akademik adaptasyonun daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada analiz sonucunda Sosyokültürel Adaptasyon ve Akademik Adaptasyon boyutunun çalışma durumuna ve öğrencilerin yaşadıkları yere göre farklılık göstermediği bulunmuştur. Türkiye'yi seçme nedeniyle Sosyokültürel adaptasyon boyutu arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Tukey testi sonuçlarına göre, yüksek eğitim standartları sebebiyle Türkiye'yi eğitim için tercih eden bireyler, uygun yaşam maliyeti ve dini yakınlık sebebiyle burada eğitim görmeyi seçen bireylere kıyasla, daha iyi sosyokültürel adaptasyon sağlıyorlar. Akademik adaptasyon ile Türkiye'yi seçme nedeni değişkeni arasında anlamlı farklılık saptanamamıştır.

Tanıdıkların Türkiye deneyimine sahip olup olmaması durumunun sosyokültürel ve akademik adaptasyona göre farklılık gösterdiğini bulmak için yapılan T testi sonuçlarına göre, sosyokültürel adaptasyon ile bu değişken arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Akademik adaptasyon ise bu değişkene uygun olarak, farklılık göstermemektedir.

Uluslararası öğrenci sayısı arttıkça sosyal, ekonomik ve akademik zorluklar da artıyor. Bu nedenle, uluslararası öğrencilerin uyum zorluklarını değerlendirmek, bulgular daha fazla araştırma

yapmak isteyen diğerk araştırmacıların önünü açacağı için zamanında ve çok önemlidir. Buna ek olarak, çalışmanın bulguları, uluslararası öğrencilere olası zorluklar hakkında fikir verebilir ve kendilerini buna göre hazırlayabilir.

Bundan sonraki çalışmalarda, örneklem hacminin artırılması daha anlamlı sonuçlara ulaşmak açısından önemlidir. Bu çalışma sadece İstanbul Anadolu yakasında eğitim görmeye devam eden yabancı uyruklu öğrenciler üzerinde yapılmıştır. Bu sebeple, sonuçların genelleştirilmesinden söz edilemez. Çalışmanın sonuçlarının yabancı uyruklu öğrenciler ve eğitim kurumları için yararlı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca araştırma başka şehirlerde yaşayan ve eğitim görmeye devam eden yabancı uyruklu öğrenciler üzerinde yapılarak karşılaştırma yapılması açısından farklı çalışmalar için veri sağlama imkânı verecektir.

EKLER

EK1- ANKET FORMU

Değerli Katılımcı,

Bu anket Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalında yürütülen "Türkiye'de Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Kültürel Adaptasyonunu Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma" konulu yüksek lisans tezi için hazırlanmıştır. Toplanacak olan bilgiler gizli tutulacaktır. Soruları samimi bir şekilde cevaplamanız, çalışmanın başarılı olma açısından önemlidir. Anketi doldurmak için zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Aygun Mardaliyeva

Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yönetim ve Organizasyon Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

Cinsiyetiniz	☐ erkek ☐ kadın
Yaş Grubunuz	☐ 17-19 ☐ 20-22 ☐ 23-25 ☐ 26-28 ☐ 29-31 ☐ 32-34 ☐ 34+
Uyruğunuz	
Ortalama Aylık Geliriniz	☐ 0-499 ☐ 500-999 ☐ 1000-1499 ☐ 1500-1999 ☐ 2000+
Eğitim Düzeyiniz	☐ Lisans ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora
Bölümünüz	
Çalışıyor musunuz	☐ Hayır ☐ Evet – Yarı Zamanlı ☐ Evet – Tam Zamanlı
Şuan nerede yaşıyor sunuz	☐ Yurt ☐ Ev, Aile veya Akraba yanında ☐ Ev, Kira ☐ Kendi Ülkemde
Eğitiminiz için Türkiye’yi tercih etme nedeniniz	☐ Uygun Yaşam Maliyeti ☐ Kültürel Yakınlık veya Çeşitlilik ☐ Yüksek Eğitim Standartları ☐ Dini Olarak Yakınlık

Daha önce tanıdıklarınız (aile veya arkadaşlar) Türkiye’de eğitim gördü mü?	() Evet () Hayır
---	--------------------

Aşağıdaki ifadelere ne derece katıldığınızı belirtiniz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum, ne katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Türkiye’deki halkın kültürünü anlamak kolay oldu.					
Türkiye’deki halkın dünya görüşünü anlamak kolay oldu.					
Türk gibi davranabilmem kolay oldu.					
Türkiye’deki kültürel farklılıkları anlamak kolay oldu					
Türk kültürüne yerel bir bakış açısı getirmek kolay oldu.					
Türklerle arkadaş olmak kolaydır.					
Ülkem ile Türk kültürü arasındaki farkı kolaylıkla görebiliyorum.					
Ailevi problemlerimle baş edebiliyorum.					
Türklerin beni anlaması kolay oldu.					
Farklı etnik gruplardan insanlarla iletişim kurmak kolay oldu.					
Türkiye’de karşı cinsiyettekilerle etkileşim kurabilmem kolay oldu					

Yerel düzeyde siyasi sistemi anlamak kolay oldu.					
Okuduğum yerde adresleri kolayca bulabiliyorum.					
Yetkili kişilerle kolay iletişim kurabiliyorum.					
İnsanların bana bakışlarına alışmam kolay oldu.					
Hoşlanmadığım insanlarla başa çıkabilmem kolay oldu.					
Tatmin olmadığım hizmetlerle başa çıkmak kolay oldu.					
Bürokrasi ile başa çıkabilmem kolay oldu.					
Yaşamın hızıyla kolayca ayak uydurabiliyorum (baş edebiliyorum)					
Sevdiğim yiyecekleri kolayca bulabildim.					
Akademik performansımın seviyesinden memnunum.					
Akademik çalışmalarında ortalama öğrenciler kadar yetenekliyim.					
Üniversitede, karşılaşılabileceğim zorluklarla başa çıkabileceğimden oldukça eminim.					
Şimdiye kadar, bölümdeki deneyimlerim beklentilerimi karşıladı.					
Fakültedeki ve diğer bölümlerdeki öğrencilerle iletişimim iyidir.					
Derslerime odaklanmakta (konsantre) sorun yaşamıyorum.					
Bu üniversitede olmaktan memnunum.					

Sınav sonuçlarımın bu bölümdeki akademik yeteneğimi doğru bir şekilde gösterdiğini hissediyorum.					
--	--	--	--	--	--

EK 2- ANKET KULLANIM İZİNLERİ

From Mehmet Akif kara on 2022-03-27 14:42

[Details](#) [Metn](#)

Merhaba,

Sn. Aygün Mardaliyeva, bahsettiğiniz ölçeği atıf ve kaynakça da belirterek kullanabilirsiniz. Başarılar dilerim.

Ogr.Gor.Dr. Mehmet Akif Kara

27 Mar 2022 Pzr 12:59 tarihinde aygunmardaliyeva <aygunmardaliyeva@marun.edu.tr> şunu yazdı:

Merhaba,
Marmara Üniversitesi Yönetim ve Organizasyon Yüksek Lisans bölümünde "Türkiyedeki yabancı uyruklu öğrencilerin kültürel adaptasyonunu etkileyen faktörleri" inceleyen bir tez araştırması yapıyorum. Hsu(2011) tarafından geliştirilmiş olan ve "Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyokültürel ve Akademik Uyum Üzerinde Ulusal ve Örgütsel Kültürün Etkisi" araştırmanızda türkçeye uyarlayarak kullandığınız Akademik Uyum ve Sosyo-Kültürel Uyum ölçeklerini izniniz olursa kullanmak isterim. Ölçeği Türkiyede eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilere uygulayacağım. Şimdiden çok teşekkür ederim.
Saygılarımla,
Aygün Mardaliyeva

From GÖKHAN KARADİREK on 2022-03-27 17:14

[Details](#) [Metn](#)

Sayın Aygün Mardaliyeva, atıf yaparak kullanmanızda herhangi bir sakınca yoktur. Tez çalışmamızda başarılar dilerim. Saygılarımla...

[Android için Outlook'u edinin](#)

From: aygunmardaliyeva <aygunmardaliyeva@marun.edu.tr>

Sent: Sunday, March 27, 2022 12:49:08 PM

To: gokhankaradirek_28@hotmail.com <gokhankaradirek_28@hotmail.com>

Subject: ölçek izni

Merhaba,
Marmara Üniversitesi Yönetim ve Organizasyon Yüksek Lisans bölümünde "Türkiyedeki yabancı uyruklu öğrencilerin kültürel adaptasyonunu etkileyen faktörleri" inceleyen bir tez araştırması yapıyorum. Hsu(2011) tarafından geliştirilmiş olan ve "Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyokültürel ve Akademik Uyum Üzerinde Ulusal ve Örgütsel Kültürün Etkisi" araştırmanızda türkçeye uyarlayarak kullandığınız Akademik Uyum ve Sosyo-Kültürel Uyum ölçeklerini izniniz olursa kullanmak isterim. Ölçeği Türkiyede eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilere uygulayacağım. Şimdiden çok teşekkür ederim.
Saygılarımla,
Aygün Mardaliyeva

KAYNAKÇA

Aliyev, R., & Öğülmüş, S. (2015). Türkiye'deki Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Kültürlerarası Etkileşim Algısının İncelenmesi. 21. Yüzyılda Eğitim Ve Toplum Eğitim Bilimleri Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 4(12).

Allaberdiyev, P. (2007). Türk Cumhuriyetlerinden Türkiye'ye yükseköğrenim görmeye gelen öğrencilerin uyum düzeylerinin incelenmesi. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. Başaran Alagöz, S. ve Geçkil, T. (2017). Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin sorunlarının incelenmesi: Konya ili örneği. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 20(4), 279- 285.

Ampofo, A. A., Beoku-Betts, J., Njambi, W. N., & Osirim, M. (2004). Women's and gender studies in English-speaking sub-Saharan Africa: A review of research in the social sciences. *Gender & Society*, 18(6), 685-714.

Andrade, M. S. (2006). International students in English-speaking universities: Adjustment factors. *Journal of Research in International education*, 5(2), 131-154.

Arslan, M. (2012). Ziya Gökalp'te kültür ve uygarlık[Culture and civilization in Ziya Gökalp]. İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi, 3(10), 11–19.

Aubrey, R. (1991). International students on campus: A challenge for counselors, medical providers, and clinicians. *Smith College Studies in Social Work*, 62(1), 20-33.

Babiker, I., Cox, J., & Miller, P. (1980). The measurement of cultural distance and its relationship to medical consultation, symptomatology, and examination performance of overseas students of Edinburgh University. *Journal of Social Psychiatry*, 15, 109–116.

Banjong, D. N. (2015). International students' enhanced academic performance: Effects of campus resources. *Journal of International Students*, 5(1), 132– 142. <https://www.ojed.org/index.php/jis/article/view/430>

Barratt, M. F., & Huba, M. E. (1994). Factors related to international undergraduate student adjustment in an American community. *College Student Journal*.

Baymur, F. (1994). Genel psikoloji. İnkılap Kitapevi: İstanbul.

Berberoğlu, G. (1990). ÖRGÜT KÜLTÜRÜ VE YÖNETSEL ETKİNLİĞE KATKISI . Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi , 8 (1) , 153-161 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/anadoluibfd/issue/49315/630216>

Berry, J. W. Acculturation and adaptation in a new society. *International Migration*, 1992(30): 69-85.

Berry, J. W., Poortinga, Y. H., Segall, M. H., & Dasen, P. R. *Cross-cultural psychology: research and applications* (2nd ed.) UK: Cambridge University Press, 2002: 369-370

Billing, D. (1998). Quality management and organisational structure in higher education. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 20(2), 139-15

Black, J. S., & Mendenhall, M. (1990). Cross-cultural training effectiveness: A review and a theoretical framework for future research. *The Academy of Management Review*, 15(1), 113–136. <https://doi.org/10.2307/258109>

Bochner, S., Hutnik, N. and Furnham, A. (1985) The Friendship Patterns of Overseas and Host Students in an Oxford Student Residence. *The Journal of Social Psychology*, 125, 689-694. <https://doi.org/10.1080/00224545.1985.9713540>

Bozkaya, M., & Aydın, İ. E. (2010). Kültürlerarası İletişim Kaygısı: Anadolu Üniversitesi Erasmus Öğrencileri Değişim Programı Örneği. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 1(39), 29-42.

Bozkurt, G. (1974). *İnsan ve Kültür* (2.Baskı), Remzi Kitabevi, İstanbul. s102.

Bozkurt, G. (2011). *Kültürün Abc'si* (5.Baskı), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul. S86

Burgoon, J. K., & Jones, S. B. (1976). Toward a theory of personal space expectations and their violations. *Human Communication Research*, 2, 131-146.

Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (8. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık

Çelik, H., & Ayten, G. E. N. Ç. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bir motivasyon ve kültür aktarım aracı: Gezi-gözlem etkinlikleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Eğitim Dergisi*, 4(1), 42-53.

Cetinkaya-Yildiz, E., Cakir, S. G., & Kondakci, Y. (2011). Psychological distress among international students in Turkey. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(5), 534–539. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2011.04.001>

Chen, C. P. (1999). Professional issues: Common stressors among international college students: Research and counseling implications. *Journal of college counseling*, 2(1), 49-65.

Chirkov, V. (2009). Critical psychology of acculturation: What do we study and how do we study it, when we investigate acculturation? *International Journal of Intercultural Relations*, 33(2), 94–105. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2008.12.004>

Cokluk, Ö., Şekercioğlu, G., Büyüköztürk, Ş. (2010). Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik SPSS ve LISREL Uygulamaları. Pegem Akademi, Ankara.

Creswell, J. W. (2009). Mapping the field of mixed methods research. *Journal of mixed methods research*, 3(2), 95-108.

Cushner, K., & Nieman, C. (1994). Managing international and intercultural programs. *Improving Intercultural Interactions*, 2, 129-145.

d’Errico, F., Banks, W. E., Warren, D. L., Sgubin, G., van Niekerk, K., Henshilwood, C., ... & Goñi, M. F. S. (2017). Identifying early modern human ecological niche expansions and associated cultural dynamics in the South African Middle Stone Age. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 114(30), 7869-7876.

Dönmezer, S., 1994. Toplumbilim. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.

Edgeworth, K., & Eisman, J. (2007). Going bush: International student perspectives on living and studying at an Australian rural university campus. *Journal of Research in Rural Education*, 22(9), 412-475.

Erdoğan, İ. ve Alemdar, K. (2010). Öteki Kuram. (3. bs.). Pozitif Matbaacılık: Ankara.

Erikson, E. H. (1968). On the nature of psycho-historical evidence: In search of Gandhi. *Daedalus*, 695-730.

Eroğlu, F. (2007). Davranış Bilimleri. İstanbul: Beta Yayınları.

Geeraert, N., & Demoulin, S. (2013). Acculturative Stress or Resilience? A Longitudinal Multilevel Analysis of Sojourners' Stress and Self-Esteem. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 44, 1241-1262.
<https://doi.org/10.1177/0022022113478656>

Geert Hofstede (1980) *Culture and Organizations*, International Studies of Management & Organization, 10:4, 15-41, DOI: 10.1080/00208825.1980.11656300

Geert Hofstede, *Culture's Consequences*, Sage Publications, 2001

Geert Hofstede, Gert Jan Hofstede & Michael Minkov, (2010). McGraw Hill Professional, 2010

Gibson, M. A. (2001). Immigrant adaptation and patterns of acculturation. *Human development*, 44(1), 19-23.

Gilbert, S. (2000). *Japanese Students in American Higher Education: A cross-cultural Analysis of Academic Culture*. A Monograph in partial fulfilment of the requirements for the degree of Master of Arts in International Comparative Education at Stanford University.

Glass, C. R., & Westmont, C. M. (2014). Comparative Effects of Belongingness on the Academic Success and Cross-Cultural Interactions of Domestic and International Students. *International Journal of Intercultural Relations*, 38, 106-119.
<https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2013.04.004>

Gudykunst, W. B. (1999). Applying anxiety/uncertainty management (AUM) theory to intercultural adjustment training. *Int. J. Intercultural Rel.* 2(22), ss. 227-250.

Gullahorn J. T & Gullahorn, J.E. An extension of the U-curve hypothesis. *Journal of Social Issues*, 1963: 33-47

Gülner B. ve Balcı Ş. (2010). Televizyon İzleme Motivasyonları ve Kültürleşme: Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırma Dergisi. 28, Güz 2010, 447-483.

Güney, S. (2008). *Girişimcilik: Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular*. Ankara:

Güvenç, B. (2010). *İnsan ve Kültür*, İstanbul, Boyut Yayıncılık.

Hall, E.T. (1976). *Beyond Culture*. New York: Doubleday

Hart, C. S. (2012). The capability approach and education. *Cambridge Journal of Education*, 42(3), 275-282.

Hashim, I. H., & Zhiliang, Y. (2003). Cultural and gender differences in perceiving stressors: a cross-cultural investigation of African and Western students in Chinese colleges. *Stress and Health*, 19(4), 217-225.

Hellsten, M. (2002). Students in transition: Needs and experiences of international students in Australia. Paper presented at the 16th Australian International Education Conference, Hobart.

Hong, Y. Y., Morris, M. W., Chiu, C. Y., & Benet-Martinez, V. (2000). Multicultural minds: A dynamic constructivist approach to culture and cognition. *American Psychologist*, 55, 709 – 720. doi:10.1037/0003-066X.55.7.709

House, R. J., Hanges, P. J., Javidan, M., Dorfman, P. W., & Gupta, V. (Eds.). (2004). *Culture, leadership, and organizations: The GLOBE study of 62 societies*. Sage publications.

İmre, N. (2020). Turizm Sektöründe Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Değerlendirme, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1655-1670

Joetta L. Carr PhD, Mikiw Miki Koyama MS & Monica Thiagarajan MA (2003) A Women's Support Group for Asian International Students, *Journal of American College Health*, 52:3, 131-134, DOI: [10.1080/07448480309595735](https://doi.org/10.1080/07448480309595735)

Johnson, L.R., & Sandhu, D.S. Isolation, adjustment, and acculturation issues of international students: Intervention strategies for counselors. In H. D. Singaravelu & M. Pope (Eds.), *A Handbook for Counseling International Students in the United States*. Alexandria, VA: American Counseling Association, 2007:13

Jones, S. R. (1997). Voices of identity and difference: A qualitative exploration of the multiple dimensions of identity development in women college students. *Journal of College Student Development*, 38, 376-386

Karadirek, G. ve Kara, M. A. (2021). Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyokültürel ve akademik uyumu üzerinde ulusal ve örgütsel kültürün etkisi. Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(3), 1046-1065

Karaeminoğulları, . A. , Doğan, A. & Bozkurt, A. (2009). KÜLTÜRLERARASI ADAPTASYON ENVANTERİ (CROSS CULTURAL ADAPTABILITY INVENTORYCCAI) ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA . Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi , 14 (1) , 331-349 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sduiibfd/issue/20831/223151>

Karaman, S.Y. (2018). Sosyo-kültürel adaptasyon sürecinde yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin kültürlerarası iletişim duyarlılığı.

Kesten, A. , Kiroğlu, K. & Elma, C. (2010). TÜRKİYE'DEKİ YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN DİL VE EĞİTİM SORUNLARI . Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi , 12 (24) , 65-85 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/manassosyal/issue/49928/639792>

Kim, Y. Y. (1988). Communication and cross-cultural adaptation: An integrative theory. Clevedon, UK: Multilingual Matters Ltd.

Kim, Y. Y. (2001). Becoming intercultural: An integrative theory of communication and cross-cultural adaptation. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications.

Berry, J. W. (1997). Immigration, acculturation, and adaptation. Applied Psychology: An International Review, 46(1),5-68.

Kim, Y. Y. (2007). Ideology, identity, and intercultural communication: An analysis of differing academic conceptions of cultural identity. *Journal of intercultural communication research*, 36(3), 237-253.

Kirel, Ç. (1989). ANADOLU ÜNİVERSİTESİ'NİN KÜLTÜREL YAPISINDA MEYDANA GELEN DEĞİŞMELER . Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi , 7 (1) , 349-367 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/anadoluibfd/issue/49428/634160>

Kirkman, B. L., Lowe, K. B. & Gibson, C. (2006). A quarter century of Culture's Consequences: A review of the empirical research incorporating Hofstede's cultural value framework. *Journal of International Business Studies*. 36(3). 285-320.

Kıroğlu, K., Kesten, A. ve Elma, C. (2010). Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin sosyokültürel ve ekonomik sorunları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 26-39.

Klineberg, O., and Hull, W. F., IV. (1979). *At a foreign university: An international study of adaptation and coping*. New York: Praeger.

Korkmaz, Ö. (2009). Öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilim ve düzeyleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 1-13.

Kumcağız, H., Dadashzadeh, R. ve Alakuş, K. (2016). Ondokuz Mayıs Üniversitesi'ndeki yabancı uyruklu öğrencilerin sınıf düzeylerine göre yaşadıkları sorunlar. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(2), 37-50.

Kyalo, P. M., & Chumba, R. J. (2011). Selected factors influencing social and academic adjustment of undergraduate students of Egerton University; Njoro Campus. *International Journal of Business and Social Science*, 2(18).

Laroche, Michel, Chung Koo Kim and Madeleine Clarke (1997), "The Effects of Ethnicity Factors on Consumer Deal Interest: An Empirical Study of French- and English-Canadians," *Journal of Marketing Theory dan Practice*, (Winter), 100-111.

Li, J., Marbley, A. F., Bradley, L. J., & Lan, W. (2016). Attitudes toward seeking professional counseling services among Chinese international students: Acculturation, ethnic identity, and English proficiency. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 44(1), 65-76.

Li, J., Xie, P., Ai, B., & Li, L. (2020). Multilingual communication experiences of international students during the COVID-19 pandemic. *Multilingua*, 39(5), 529-539.

Liberman, K. (1994). Asian student perspectives on American university instruction. *International journal of intercultural relations*, 18(2), 173-192.

Lysgaard, S. Adjustment in a foreign society: Norwegian Fulbright grantees visiting the United States[J]. *International Social Science Bulletin*, 1955(7),45-51

Maffini, C. S. (2017). Campus Safety Experiences of Asian American and Asian International College Students. *Asian American Journal of Psychology Advance*, 9, 98-107. <https://doi.org/10.1037/aap0000087>

Malinowski, Bronislaw (1941). 'A Scientific Theory of Cultural' in Bronislaw Malinowski, *A Scientific Theory of Cultural and Other Essays*. Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1944

Margaret Robertson, Martin Line, Susan Jones & Sharon Thomas (2000) *International Students, Learning Environments and Perceptions: A case study using the Delphi technique*, *Higher Education Research & Development*, 19:1, 89-102, DOI: [10.1080/07294360050020499](https://doi.org/10.1080/07294360050020499)

Mead, R., & Andrews, T. G. (2009). *International management*. John Wiley & Sons.

Minaslı, A. V., (2013). *Örgüt Kültürü ve Örgütsel Yabancılaşma Arasındaki İlişki: Konuyla İlgili Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Misra, R., & Castillo, L. G. (2004). Academic stress among college students: Comparison of American and international students. *International Journal of stress management*, 11(2), 132.

Mullins, G., Quintrell, N. & Hancock, L. (1995). *Surveys of international and local students at three South Australian universities*. Adelaide. University of Adelaide (in press).

Navas, M. S., Rojas, A. J., García, M. y Pumares, P. (2007). Acculturation strategies and attitudes according to the relative acculturation extended model (RAEM): The perspectives of natives versus immigrants. *International Journal of Intercultural Relations*, 31, 67-86. doi: 10.1016/j.ijintrel.2006.08.002

Nazir, T. (2018). Psycho-educational group to support the transition of foreign students, in Ankara, Turkey. In *International Conference on Education, Psychology and Society*, 26-27 October Tirana, Albania, 2018.. University of Tirana.

Nişancı, Z. N. (2012). TOPLUMSAL KÜLTÜR-ÖRGÜT KÜLTÜRÜ İLİŞKİSİ VE YÖNETİM ÜZERİNE YANSIMALARI . Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi , 1 (1) , 1279-1293 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/buyasambid/issue/29824/320974>

Olivas, M., & Li, C. (2006). Understanding stressors of international students in higher education: What college counselors and personnel need to know. *Journal of Instructional Psychology*, 33, pp.217-222

Onabule, A. I., & Boes, S., R. (2013) International students' likelihood to seek counseling while studying abroad. *Journal of International Students*, 3(1), 52-59.

Operario, D., & Fiske, S. T. (2001). Ethnic identity moderates perceptions of prejudice: Judgments of personal versus group discrimination and subtle versus blatant bias. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27(5), 550-561.

Opler, Marvin , Kroeber, AL , Kluckhohn & Clyde, (1953). *Culture: A Critical Review of Concepts and Definitions, Philosophy and Phenomenological Research*

Özçetin, S. (2013). Yükseköğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal uyumlarını etkileyen etmenler. Yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

Özdemir, İ. (2011). Kültürlerarası İletişimin Önemi. *Folklor/Edebiyat Dergisi*, 17(66), 29-38.

Özkan, G., & Güvendir, M. A. (2015). Uluslararası öğrencilerin yaşam durumları: Kırklareli ve Trakya Üniversiteleri örneği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.

Özoglu M, Gür BS, Coşkun I. Factors Influencing International Students' Choice to Study in Turkey and Challenges They Experience in Turkey. *Research in Comparative and International Education*. 2015; 10:223-237.

Paksoy, H. M., Paksoy, S., & Özçalıcı, M. (2012). Türkiye'de yüksek öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal sorunları: GAP bölgesi üniversiteleri örneği [Social problems of foreign students those having higher education in Turkey: A sample from universities in GAP region]. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 85-94.

Pan, E.-L., & Yi, C.-C. (2011). Constructing educational resilience: The developmental trajectory of vulnerable Taiwanese youth. *Journal of Comparative Family Studies*, 42(3), 369–384.

Peterson, D. M., Briggs, P., Dreasher, L., Horner, D. D., & Nelson, T. (1999). Contributions of international students and programs to campus diversity. *New Directions for Student Services*, 86, 67-77.

Phinney, J. S., & Ong, A. D. (2007). Conceptualization and measurement of ethnic identity: Current status and future directions. *Journal of Counseling Psychology*, 54(3), 271.

Phinney, J. S., Cantu, C. L., & Kurtz, D. A. (1997). Ethnic and American identity as predictors of self-esteem among African American, Latino, and White adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 26(2), 165–185. <https://doi.org/10.1023/A:1024500514834>

Pires, G. D., & Stanton, J. (2005). *Ethnic Marketing: Accepting the Challenge of Cultural Diversity*. U.K.: Thomson Learning.

Pires, G. D., Stanton, J., & Ostefeld, S. (2006). Improving expatriate adjustment and effectiveness in ethnically diverse countries : marketing insights. *Cross Cultural Management*. <http://ezproxy.uws.edu.au/login?url=http://dx.doi.org/10.1108/13527600610662339>

Poyrazli, S., & Kavanaugh, P. R. (2006). Marital status, ethnicity, academic achievement, and adjustment strains. *College student journal*, 40(4), 767-780.

Poyrazli, S., Arbona, C., Bullington, R., & Pisecco, S. (2001). Adjustment issues of Turkish college students studying in the United States. *College Student Journal*, 35(1), 52-52.

Poyrazli, S., Arbona, C., Nora, A., McPherson, R., & Pisecco, S. (2002). Relation between assertiveness, academic self-efficacy, and psychosocial adjustment among international graduate students. *Journal of college student development*.

Ramsden, P. (1998). *Learning to Lead in Higher Education*. New York: Routledge

Redfield, R., Linton, R., & Herskovits, M. J. (1936). Memorandum for the study of acculturation. *American anthropologist*, 38(1), 149-152.

Rienties, B., & Tempelaar, D. (2013). The role of cultural dimensions of international and Dutch students on academic and social integration and academic performance in the Netherlands. *International Journal of Intercultural Relations*, 37(2), 188-201.

Rienties, B., Beusaert, S., Grohnert, T., Niemantsverdriet, S., & Kommers, P. (2012). Understanding academic performance of international students: The role of ethnicity, academic and social integration. *Higher education*, 63(6), 685-700.

Şahin, C. (2001). Yurt dışı göçün bireyin psikolojik sağlığı üzerindeki etkisine ilişkin kuramsal bir inceleme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2).

Saruhan, Ş., Özdemirci, A., 2020. *Bilim, Felsefe ve Metodoloji*. İstanbul, Türkiye, Beta Basım Yayım Dağıtım

Saunders, M. N. K., Lewis, P., & Thornhill, A. (2012). *Research methods for business students* (6th ed.). Harlow: Pearson Education

Saygın, S. ve Hasta, D. (2018). Göç, Kültürleşme ve uyum. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 10(3), 312-333.

Searle, W., Ward, C., 1990. The prediction of psychological and sociocultural adjustment during cross-cultural transitions. *International Journal of Intercultural Relations* 14, 449-464.

Şeker, B. D. ve Akman, E. (2016). Uluslararası öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel süreçleri. *Çukurova Medical Journal*, 41(3), 504-514.

Şeker, D. (2015). *Göç ve Uyum Süreci: Sosyal Psikolojik Bir Değerlendirme*. Sirkeci, İ ve Yüceşahin, M. (Ed.) Transnational Press, London

Sheets, R. H. (Ed.). (1999). *Racial and ethnic identity in school practices: Aspects of human development*. Routledge.

Sherry, M., Thomas, P., & Chui, W. H. (2010). International Students: A Vulnerable Student Population. *Higher Education*, 60, 33-46. <http://dx.doi.org/10.1007/s10734-009-9284-z>

Shih, S. F., & Brown, C. (2000). Taiwanese international students: Acculturation level and vocational identity. *Journal of Career Development*, 27(1), 35-47.

Shin, M., & Lee, J. Y. (2021). Stress of Cultural Adaption Perceived by International Students Living in South Korea – Focused on Q Methodology. *Annals of R.S.C.B.*, 25(1), 1433–1442

Smith, L. and Gasser, M. (2005) The Development of Embodied Cognition: Six Lessons from Babies. *Artificial Life*, 11, 13-29.
<https://doi.org/10.1162/1064546053278973>

Smith, R. A., & Khawaja, N. G. (2011). A review of the acculturation experiences of international students. *International Journal of intercultural relations*, 35(6), 699-713.

Smith, R. A., & Khawaja, N. G. (2011). A review of the acculturation experiences of international students. *International Journal of intercultural relations*, 35(6), 699-713.

Snoubar, Y., & Celik, G. (2013). Cultural differences of international students in Turkey and problems they experience. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 106, 759-766.

Soares, A. M., Farhangmehr, M., & Shoham, A. (2007). Hofstede's dimensions of culture in international marketing studies. *Journal of Business Research*, 60(3), 277–284.
<https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2006.10.018>

Son, J. B., & Park, S. S. (2014). Academic experiences of international PhD students in Australian higher education: From an EAP program to a PhD program. *International Journal of Pedagogies and Learning*, 9(1), 26-37.

Sözer, Z. (2006). Örgüt kültürünün işgören motivasyonu ile ilişkisi ve bir uygulama.

Stoynoff, S. (1997). Factors associated with international students' academic achievement. *Journal of instructional psychology*, 24(1), 56.

Suinn, R. M., Khoo, G., & Ahuna, C. (1995). The Suinn-Lew Asian Self-Identity Acculturation Scale: Cross-cultural information. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 23, 139–148.

Tatarko, A., Berry, J. W., & Choi, K. (2020). Social capital, acculturation attitudes, and sociocultural adaptation of migrants from central Asian republics and South Korea in Russia. *Asian Journal of Social Psychology*, 23(3), 302-312.

Terui, S. (2012). Second language learners' coping strategy in conversations with native speakers. *Journal of International Students*, 2(2), 168-183.

Traş Z. ve Güngör H. C. (2011). Avrupa Ülkelerinden Gelen Türk Asıllı Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Destek ve Sosyal Bağlılıkları Üzerine Nitel Bir Araştırma Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 25, 261-271.

Trice, A. G. (2003). Faculty perceptions of graduate international students: The benefits and challenges. *Journal of studies in International Education*, 7(4), 379-403.

Tutkun, Ö. F. (2006). KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİNDEKİ TÜRKİYELİ ÖĞRENCİLERİN UYUM SORUNLARI . Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi , 8 (15) , 255-267 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/manassosyal/issue/49951/640215>

Twenge, J. M., Baumeister, R. F., DeWall, C. N., Ciarocco, N. J., & Bartels, J. M. (2007). Social exclusion decreases prosocial behavior. *Journal of personality and social psychology*, 92(1), 56.

Ullah, H., & Wilson, M. A. (2007). Students' academic success and its association to student involvement with learning and relationships with faculty and peers. *College student journal*, 41(4), 1192-1203.

Ültanır, G. (2003). Eğitim ve Kültür İlişkisi Eğitimde Kültürün Hangi Boyutlarının Genç Kuşaklara Aktarılacağı Kaygısı . Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi , 23 (3) , . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gefad/issue/6761/90961>

Wang, J. (2011). Communication and Cultural Competence: The Acquisition of Cultural Knowledge and Behavior. *Online Readings in Psychology and Culture*, 7(1). <https://doi.org/10.9707/2307-0919.1064>

Ward, C., & Geeraert, N. (2016). Advancing acculturation theory and research: The acculturation process in its ecological context. *Current Opinion in Psychology*, 8, 98–104. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2015.09.021>

Ward, C., Kennedy, A., 1994. Acculturation strategies, psychological adjustment, and sociocultural competence during cross-cultural transitions. *International Journal of Intercultural Relations* 18, 329–343.

Weaver, G. R. (1993). Understanding and coping with cross-cultural adjustment stress. In M. Paige (ed.), *Education for the Intercultural Experience* (pp. 137-167). Second Edition. Yarmouth, ME: Intercultural Press.

Weissman, D. & Furnham, A. The expectations and experiences of a sojourning temporary resident abroad: a preliminary study. *Human Relations*, 40, 1987, pp. 313-326

Wilson, J., Ward, C., & Fischer, R. (2013). Beyond culture learning theory: What can personality tell us about cultural competence? *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 44(6), 900–927. <https://doi.org/10.1177/0022022113492889>

Worrell, F. C. (2007). Ethnic identity, academic achievement, and global self-concept in four groups of academically talented adolescents. *Gifted Child Quarterly*, 51, 23–38.

Wyer, R. S., Chiu, C. Y., & Hong, Y. Y. (Eds.). (2009). *Understanding culture: Theory, research, and application*. Psychology Press.

Xiong, Y., & Zhou, Y. (2018). Understanding East Asian Graduate Students' Socio-Cultural and Psychological Adjustment in a U.S. Midwestern University. *Journal of International Students*, 8, 769-794. <https://doi.org/10.32674/jis.v8i2.103>

Yahyagil, M. Y. (2011). Kentlerin Kültürün Gelişmesindeki Etkileri . *Istanbul Journal of Sociological Studies* , 0 (25) , 105-120 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iusoskon/issue/9525/119024>

Yang, H. J. (2009b). *Cross Cultural Adaptation of International Students in China* (p. 55). Shanghai: Shanghai Academy of Social Sciences Press

Yang, H. J. (2009c). *Cross Cultural Adaptation of International Students in China* (p. 58). Shanghai: Shanghai Academy of Social Sciences Press.

Yeh, C. J., & Inose, M. (2003). International students' reported English fluency, social support satisfaction, and social connectedness as predictors of acculturative stress. *Counselling Psychology Quarterly*, 16(1), 15-28.

Yıldıran, C., Özkan, D. ve Büyükyılmaz, O. (2016). Yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin durum analizi: Karabük Üniversitesi. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 20-34.

Yu, B., & Wright, E. (2017). Academic adaptation amid internationalisation: The challenges for local, mainland Chinese, and international students at Hong Kong's universities. *Tertiary Education and Management*, 23(4), 347-360.

Zhang, Z., & Brunton, M. (2007). Differences in living and learning: Chinese international students in New Zealand. *Journal of Studies in International Education*, 11(2), 124-140.